

33e jaargang afl. 1
Voorjaar 1986

Uitgave van de Stichting De Gildetrom als voortzetting van het tijdschrift „De Gildetrom”
voorheen uitgegeven door de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”.

Met een plechtige gildemis in de St. Jan werd de hoofdliedendag ter gelegenheid van het 50-jarig
bestaan van de Federatie op 7 december 1985 geopend.
Celebrant was Mgr. J. G. ter Schure.

AGENDA 1986

11 mei	Kringdag Land van Cuijk bij St. Antonius en St. Nicolaas te Groeningen.
1 juni	Kringdag Kempenland bij Sint Joris Hapert
15 juni	Vrij gildefeest bij St. Lambertus Meerveldhoven
22 juni	Liefdadigheidsfestijn Gilde Sint Joris Hooze Mierde.
6 juli	Kringdag Maasland bij St. Antonius Abt Nuland.
13 juli	Federatie Vendel- en Trommelwedstrijd bij O.L.V. Broederschap Oirschot
10 aug.	Kringdag Kwartier van Oirschot bij St. Monulphus en Gondulphus Kneegsel
17 aug.	Vrij gildefeest bij Sint Jacobus Zeeland
31 aug.	Kringdag Baronie en Markiezaat bij St. Sebastiaan Hoogerheide
7 sept.	Kringdag Peeland bij Sint Joris Asten
14 sept.	Federatie Schietwedstrijd bij St. Jacobus Zeeland.

VAN DE REDACTIE

Alle copy voor het volgend nummer dient voor 1 mei 1986 bij een van de correspondenten bezorgd te zijn.

VRAGENRUBRIEK

De redactie verklaart zich gaarne bereid eventuele vragen van de lezers over alles, wat het gildewezen betreft, te beantwoorden.

ALGEMEEN

Index Gildetrom is gereedgekomen

Een jaar geleden hebben wij aangekondigd dat er op komst was een index op "Gildetrom" van de jaargangen 1 tot en met 14.

Het eerste deel is thans gereedgekomen en werd samengesteld onder auspiciën van de Studie- en Archiefcommissie van de Federatie van Schuttersgilden en de Studie- en Tentoonstellingscommissie van de Kring "Het Kwartier van Oirschot" met advies van Drs. W. H. Th. Knippenberg, Hoofdredacteur van "De Gildetrom" en samengesteld door de heer A. E. M. van Esch, archivaris van Gilde Sint Sebastiaan te Oirschot, die hiervoor zeer veel werk heeft verricht.

Het boekje heeft 142 bladzijden met de volgende rubrieken:

- Gerubriceerde inhoudsopgaven naar onderwerp.
- De auteurs.
- Register van de Gilden.
- Register van plaatsnamen.
- Register van persoonsnamen.
- Register van trefwoorden, het Gilde rakende.

Voor ieder Gilde is dit boekje onmisbaar, ook al bent U niet in het bezit van de eerste jaargangen. U kunt dan zien wat er van Uw Gilde gepubliceerd is en U kunt bij de redactie hiervan fotocopieën vragen.

De kostprijs is zeer laag gehouden: f 5,- met verhoging van verzendkosten.

Bestellingen kunnen worden gedaan bij de Administrateur van "De Gildetrom" de heer P. J. v. d. Heijden, Willibrordstraat 12, 5091 CD MIDDELBEERS.

Aandacht voor het Kerstnummer van december 1985

Langs deze weg willen wij Uw aandacht vragen voor no. 4 van 32e jaargang (Kerstnummer 1985). Bij de verzending van dit nummer is een pakje met 150 exemplaren verloren gegaan. De administratie heeft daardoor moeilijkheden omdat thans geen nummers meer aanwezig zijn.

Mocht Uw Gilde enkele nummers over hebben, wilt U dat dan even melden? Wij kunnen dan anderen hiermede een groot plezier doen.

Bedankt, voor Uw medewerking.

„DE GILDETRON” driemaandelijks tijdschrift, uitgave van de Stichting „De Gildetrom”, in welke Stichting samenwerken de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, met haar Kringen: Het Kwartier van Oirschot, Peeland, Kempenland, Maasland, Het Land van Cuijk, Baronie en Markiezaat.

Hoofdredacteur: Drs. W. H. Th. Knippenberg, Socrateslaan 115, 5216 CT 's-Hertogenbosch, tel. 073-133993.

Redacteuren: voor Noordbr. Federatie: Math. E. M. v. d. Voort, Valklaan 6, 5613 EC Eindhoven, tel. 040-438521

voor Kwartier van Oirschot: J. A. Abrahams, Vrijthof 9, 5081 CA Hilvarenbeek, tel. 04255-2384

voor Peeland: J. Verheijen, Kampstraat 52B, 5712 CN Someren, tel. 04937-3618

voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, 5175 AL Loon op Zand, tel. 4166-1516

voor Kempenland: R. Haasse, Wapendragerstraat 40, 5641 GT Eindhoven, tel. 040-811527

voor Land van Cuijk: H. Christiaans, Koperwiekstraat 8, 5451 XN Mill, tel. 08859-3439

voor Baronie en Markiezaat: A. G. Boot, Van 't Hoffstraat 86, 4871 WE Etten-Leur, tel. 01608-13270

Administratie: P. J. v. d. Heyden, Willibrordstraat 12, 5091 CD Middelbeers.

Betalingen: Rabobank, rekeningno.: 13.45.08.874, t.g.v. Stichting De Gildetrom.

(Girorekening van deze bank: 11.05.085).

Particuliere abonnementen: f 12,- per jaar, franco huis.

Bronvermelding: Artikelen en berichten uit dit tijdschrift mogen worden overgenomen mits „De Gildetrom” wordt vermeld, tenzij bij het artikel of bericht uitdrukkelijk anders is aangegeven.

Gedrukt bij offsetdrukkerij Harry Bek & Zn B.V. Veghel.

In 1987 een LANDJUWEEL in Soest

Het Groot Gaesbeeker Gilde of St. Aechten Schuttersgilde uit Soest heeft van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden toestemming gekregen om in 1987 een Landjuweel in Soest te organiseren.

De in het Landjuweel centraal staande Gildedag is thans vastgesteld op **zondag 6 september 1987**.

Rondom Pasen 1986 krijgt elk bij de Federatie aangesloten Gilde een schrijven van het Groot Gaesbeeker Gilde waarin nader op dit Landjuweel Soest 1987 wordt ingegaan.

Naast de nog op gang te komen informatiestroom vanuit Soest naar de individuele Gilden, zult U zeker ook via de Gildetrom op de hoogte worden gehouden omtrent de stand van zaken.

Deze eerste keer zal worden ingegaan op de vraag wat is het Groot Gaesbeeker Gilde of St. Aechten Schuttersgilde van Soest.

Het Gilde vindt volgens overlevering zijn oorsprong vóór het jaar 1400. In boeken kunnen wij

terugvinden dat in 1429 Jacob van Gaesbeek, heer van Soest, een belangrijke schenking van landerijen doet aan het St. Aechten Schuttersgilde.

Door de jaren heen is het Gilde dan weer meer en dan weer minder actief geweest. In ieder geval is het wel zo, dat vanaf 1960 het Groot Gaesbeeker Gilde zich jaarlijks aan de Soester bevolking presenteert middels de Gildefeesten, die in het laatste weekend van augustus worden gehouden. De Gildefeesten zijn geconcentreerd binnen een 5-tal dagen, in de 4-jaarlijkse te houden teerjaren zelfs 12, waarbij het Koningskampen natuurlijk centraal staat.

Het Gilde kent niet minder dan 765 leden per 31 oktober 1985, waarvan meer dan de helft tijdens het jaar en met name tijdens de Gildefeesten actief is.

Het Groot Gaesbeeker Gilde is een niet weg te denken onderdeel van de Soester gemeenschap, waarbij een Katholieke (christelijke) identiteit nog steeds een van de peilers van bestaanswaarde is.

Federatie Nieuws

Preek plebaan G. van de Camp van de St. Jan te 's-Hertogenbosch

Gildefeest 1985 - 23 juni

Broeders en zusters,

Vendelen behoort tot een van de mooiste tradities van een gilde. En het is feest wanneer gildes vendelen de Sint Jan binnenkomen. Wanneer dat op Pinksteren gebeurt dan heb ik zelfs het gevoel dat het ruisen van Gods adem, Gods geest een prachtige uitdrukking vindt in die ruisende vaandels over de hoofden van onze gelovigen. Een Pinksterbeeld dat ik graag zou willen vasthouden voor onze gildes, voor wie sleur en gewoonte even slijtend zullen zijn als voor elke liturgie.

De uitbundigheid en de kleur van een gilde heeft iets van het enthousiasme dat gelovigen mogen hebben sinds Gods geest hen heeft geraakt. Een enthousiasme dat in onze dagen vrij mager is en dat juist door bewegingen als onze gildes levend wordt gehouden. Gildes zijn het zoveelste bewijs dat leven en geloof kleur hebben en die kleur mogen we niet kwijt. Vendelen is een gebaar dat bij mij als leek overkomt als een soort surfen of zeilen, op de adem van Gods geest. Het binnenkomen in een kerk met een gilde kan dan ook heel wat meer zijn dan verplichte folklore. Echte liturgie en echt geloof vragen om uitbeelding en onze kerk wordt armzalig wanneer deze verbeelding ontbreekt. Symbolen scheppen broederschap zo lang de dragers voelen dat het niet gaat om eigen eer en roem, om show en uiterlijk vertoon. In deze kerk zou ik zeggen zolang mensen weten dat zij hiermede Gods eer en dienst aan mensen tot verbeelding brengen.

Als ik lees wat voor symboliek er verborgen zit in het vendelen van gildes dan geloof ik dat in dit gebaar naar boven komt wat juist ons evangelie vandaag zo heel uitdrukkelijk zegt. De worsteling van de mens tegen krachten waarvoor hij dreigt te bezwijken, de strijd tegen de angst. Het is jammer dat wij de gevoeligheid voor deze symbolen bijna zijn kwijt geraakt en het lijkt me een goede opdracht voor onze gildes om hun symboliek wat meer in de belangstelling te brengen.

Eigenlijk is ons evangelie van deze zondag een duidelijk teken van het worstelen van onze eerste kerk tegen de opkomende strijd en vervolging. De angst van mensen toen, in beelden van water en storm, waardoor wij mensen heen moeten of we dat nu leuk vinden of niet. Het evangelie gaat ervan uit dat elke mens zijn strijd en zijn angst zal kennen en wij hoeven dat niet voor elkaar te verbergen. Ik ben heel blij dat de evangelisten in elk geval die angst van de eerste gelovigen niet verstoep hebben achter grote heldenverhalen. De bijbel is een boek voor mensen en Jesus heeft ons nooit voorspeld dat ons leven enkel maar hoerageroep of sterreclame zou zijn, ook geen folklore. Vandaag mogen wij horen dat de eerste apostelen intens bang zijn geweest. En dat zij die angst ook hebben mogen uitschreeuwen in een harde en bijna ondankbare aanklacht: meester, raakt het U niet dat we vergaan?

Jesus heeft op die klacht geen goedkoop antwoord. Geen dooddoener of vrome wens. Hij laat de apostelen en ons met een grote vraag zitten. Ik weet niet of ik die vraag wel goed versta: mensen, hoe komt het toch dat jullie nog geen geloof bezit. Ik weet niet wat ik met die vraag aanmoet, maar misschien kan het betekenen, mensen: zolang jullie nog niet zien dat ik bij jullie ben, zolang ik

midden onder jullie ben, zoals vandaag hier in deze samenkomst, zolang vergaat de wereld niet. Zolang ik met jullie meega in jullie angst en in jullie lijden, in jullie kleurrijke feesten en in jullie droeve dagen, zolang kun je toch niet vergaan. Ik heb jullie toch mijn naam gegeven, mijn oudste naam... Jahweh... ik zal er zijn voor jullie...

In die God mag ik geloven, Soms heel moeizaam. Vandaag heel kleurrijk.

Medechristenen, tussen de kleurrijke gebeurtenissen van deze viering is belangrijk te horen dat de christenen van Jesus van Nazareth mogen weten dat hun God luistert naar hen in dagen van kleur en in dagen van zwart. Beter misschien dat deze God niet alleen naar hen luistert maar bij hen blijft, de storm meemaakt en het feest, de angst en de opleving. Geen gilde-kleur kan verbergen dat wij mensen zijn, die ook in dagen van storm en angst mogen blijven weten dat de Heer met ons gaat. Ik hoop dat onze gildes zich bewust blijven dat zij tot taak hebben geloof en leven meer kleur en gezicht te geven, in dienst aan mensen, in dienst aan God.

Misschien blijft dat ook wel een belangrijke bood-

schap voor groepen in onze kerk zoals de gildes. Vendelen is een gebaar van worstelen, tegen de storm op.

G. v. d. Camp

Eangelie: Marcus 4, 35 - 41

Op een dag tegen het vallen van de avond sprak Jesus tot zijn leerlingen: "Laten we oversteken". Zij stuurden het volk weg en namen Hem mee zoals Hij daar in de boot zat; andere boten begeleidden Hem. Er stak een hevige storm op en de golven sloegen over de boot zodat hij al vol liep. Intussen lag Hij aan de achtersteven op een kussen te slapen. Ze maakten Hem wakker en zeiden Hem: "Meester, raakt het U niet dat wij vergaan?" Hij stond op, richtte zich met dwingend woord tot de wind en sprak tot het water: "Zwijg stil!" De wind ging liggen en het werd volmaakt stil. Hij sprak tot hen: "Waarom zijt gij zo bang? Hoe is het mogelijk dat ge nog geen geloof bezit?" Zij werden door een grote vrees bevangen en vroegen elkaar: "Wie is Hij toch, dat zelfs wind en water Hem gehoorzamen?"

Toespraak van Federatievoorzitter E. van Bouwdijk Bastiaanse bij de jubileumviering op de Hoofdliedendag 7 december 1985

Geachte aanwezigen,

Op 25 oktober 1980 vond hier in het Provinciehuis voor de eerste maal de Hoofdliedendag plaats, georganiseerd onder auspiciën van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, met de bedoeling er een jaarlijks terugkerend gebeuren van te maken.

De Hoofdliedendag, de naam geeft het al enigszins aan, is bedoeld als ontmoetingsdag voor de hoofdlieden der Noordbrabantse gilden, en heeft normaliter het karakter van een congres.

In het programma is dan naast de lezingen ruimte voor discussie met betrekking tot het gebodene en met betrekking tot levende zaken, het gilde in het algemeen aangaand.

Dit alles wordt gedaan met het doel om vanuit de overkoepelende federatiegedachte, de hoofdlieden, als richtingsbepalers in hun gilde, trendmatig als het ware met de neuzen in dezelfde bestuurlijke richting te zetten, overigens zonder de door de gilden zo gekoesterde autonomie aan te willen tasten, en met inachtneming van het hoofdprincipe, dat het coördinerende federatieve handelen ingegeven moet zijn door zorg voor de gildebroeders, de onmisbare bouwstenen van het gildegebouw.

Op deze zesde Hoofdliedendag, die in het teken staat van de vijftigste verjaardag van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden hebben we het genoegen hier in het Provinciehuis een gezelschap bijeen te hebben dat niet beperkt is gebleven tot de hoofdlieden der gilden, maar waarbij in het kader van dit gouden jubileum ook vertegenwoordigers van kerkelijke en wereldlijke overheden en gewone gildebroeders, (dit "gewoon" tussen aanhalingstekens), aanwezig zijn.

Een gouden jubileum roept reacties op. Eén van de eerste zal zijn: "Dit moeten we vieren."

Maar dan, afgezien van de bezinning op de inhoudelijke, financiële en organisatorische kanten hieraan verbonden, komt de bezinning op het wezen

van het bereiken van deze mijlpaal.

Wat vieren we eigenlijk?

We vieren niet het feit op zich dat de federatie vijftig jaar bestaat; dit zou wel eens een inhoudeloos administratief feit kunnen blijken te zijn.

Wel moeten we ons afvragen of in die vijftig jaren datgene is bereikt of op z'n minst die richting is ingeslagen zoals bedoeld door de oprichters van de Federatie, of zoals omschreven in de statuten.

Het zou ook kunnen zijn dat de richting zoals die in de beginjaren voor ogen stond, door de immer veranderde maatschappelijke waarden een bijstelling heeft ondergaan. Dit zou overigens een heel logische en zelfs gewenste ontwikkeling zijn; immers hiermede wordt onderstreept dat het gildewezen leeft en geen kunstmatig in het leven gehouden instituut is.

Een positief waarde oordeel dat uit een analyse van 50 jaar federatiebestuur komt is dan de rechtvaardiging voor een feestelijk herdenken.

Terugblik

Tot in de twintiger jaren waren de gilden sterk streek- of dorps-georiënteerd in de praktische beleving van hun gildebroederschap en in de uitoefening van hun wedstrijdvaardigheden.

Zolang de expressie van deze activiteiten zich binnen deze geografische inperking afspeelde kon men er in praktische zin goed mee leven.

Echter, met de verbetering der communicatiemogelijkheden werden de inzichten verbreed, de geestelijke en fysieke mobiliteit werd vergroot.

De mens als sociaal wezen, door de technische mogelijkheden daartoe in staat gesteld, zocht op bredere geografische basis contact met elkaar.

Zo ook de gildebroeders. De gilde-activiteiten vonden op bredere schaal plaats. Men bezocht gildefeesten tot ver buiten de eigen streek. Het gevolg was dan ook dat men tot de ontdekking kwam dat om met elkaar te kunnen samenwerken, en dat kwam vooral tot uiting in per gilde afwijken-

de reglementen bij wedstrijden, men uniforme spelregels moest hanteren.

De gilden voelden de behoefte om zich voor dit doel aaneen te sluiten teneinde coördinatie mogelijk te maken.

Een ander aspekt dat hiertoe geleid heeft was de bewustwording der gilden tot herwaardering der gildetradities en instandhouding der gildeschaten.

De eerste aanzet tot aaneensluiting werd in 1933 gegeven in het Land van Cuijk.

In die tijd kende dit gebied reeds een "Bond van Schutterijen en Gilden", die een gecombineerde bond van schuttersverenigingen en gilden was. Het is vooral de verdienste van H. Verbruggen en Grard Boekholt geweest om allereerst deze tweeslachtige bond te scheiden in een "Bond van Schutterijen" en een "Bond van Schuttersgilden voor het Land van Cuijk".

Dit voorbeeld werd al spoedig gevolgd en omstreeks 1935 sloten vele gilden zich aaneen in streekbonden: zo werden de Bonden voor Kempenland, Het Kwartier van Oirschot, Peelland en Maasland opgericht.

Het kenmerkende van deze ontwikkeling is, dat de hiërarchie van onderaan is opgebouwd, vanuit de bouwstenen: de gilden.

In dezelfde zin ontwikkelde zich de Federatie. De aanzet tot oprichting werd gegeven door Jhr. Mr. R.

A. van Rijckevorsel, destijds Burgemeester van Berlicum, die het gildewezen zeer toegenegen was. Hij had hierbij de morele steun van Jhr. Mr. A. O. F. van Sasse van Ysselt uit 's-Hertogenbosch en van Mr. E. J. de Haes uit Eindhoven.

Jhr. Van Rijckevorsel wilde niet eerder komen tot de oprichting van een "Provinciale Bond", zoals hij het noemde, zolang de "gilden van de Meijerij van Eindhoven" zich niet hadden verenigd. "Dan zullen andere gildenbonden volgen en komt de provinciale bond als vanzelf."

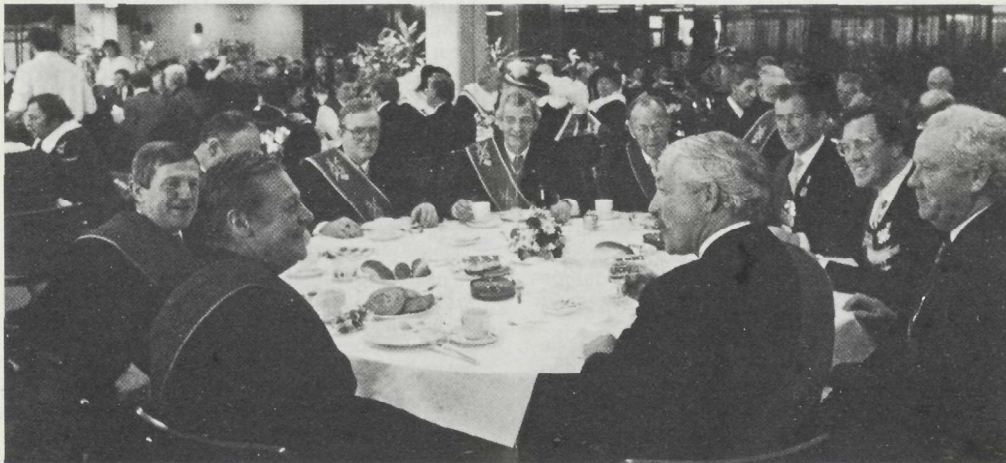
En inderdaad, nadat in navolging van Kring Land van Cuijk, de vorming van de Kringen van Kempenland, Oirschot, Maasland en Peelland een feit was, werd op zaterdag 7 december 1935 in Hotel Keizer te Gemert de oprichtingsvergadering gehouden en was de "Federatie van Schuttersgilden in Noord-Brabant" geboren.

Het Bestuur stond onder voorzitterschap van Dr. A. Pannekoek uit Kring Peelland, terwijl Mr. E. de Haas uit Kempenland secretaris was.

Jhr. Mr. A. van Sasse van Ysselt was beschermheer en Jhr. Mr. R. A. van Rijckevorsel fungeerde als Ere-voorzitter.

Verder hadden zitting vertegenwoordigers van de vijf Kringen.

Op voorstel van Jhr. Mr. Van Rijckevorsel werd op 16 januari 1937 tijdens een vergadering in Gemert de naam gewijzigd in "Noord-Brabantse Federatie

De lunch was uitstekend verzorgd.

van Schuttersgilden".

Door ijveren van de federatie werd op 23 april 1977 de Baronie en het Markiezaat van Breda opgericht, zodat ook in Westbrabant de gilden zich konden aaneensluiten.

In de afgelopen vijftig jaren heeft de federatie vele voorzitters gekend. Ieder had een eigen visie op het beleid, dat hij te zamen met zijn medebestuurders gestalte probeerde te geven.

In 1938 werd Dr. Pannekoek opgevolgd door Jhr. Mr. R. van Rijckevorsel die tot aan zijn overlijden 1967 het voorzittersambt vervulde. In zijn zittingsperiode heeft Jhr. Van Rijckevorsel de moeizame beginjaren meegemaakt. Met vallen en opstaan heeft hij de gilden federatief geleid. Een van zijn zorgen in de donkere oorlogsjaren was het veiligstellen van de gildekostbaarheden. Zo was er in

die tijd sprake van een bomvrije kelder om er gildeschaten in onder te brengen. En na de oorlog zette hij zich in voor de herleving der gilden. Zonder zijn opvolgers tekort te doen kan gesteld worden dat het bestuurlijke gezicht van de Federatie voor een groot deel door hem bepaald is. Zijn opvolgers Jhr. Mr. J. J. Smits van Oyen die voorzitter was in de periode 1968-1977 en Jhr. Ir. L. van Nispen tot Sevenaer, voorzitter in de periode 1977-1984, bouwden in grote lijnen voort op de fundamente die hij gelegd heeft.

Voorzitters, hoe goed ze ook zijn, kunnen niet buiten de hulp van hun medebestuurders. Het zou te ver voeren, eenieder voor het voetlicht te halen die hierbij een rol heeft gespeeld. Toch willen we twee personen noemen die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt als medebestuurders: wijlen Jos Schroeders die federatiesecretaris was en ex-vice-voorzitter Jan van de Mortel, die vol-

gend jaar zijn gouden gildejubileum viert.

De dank voor hun bijdrage weerspiegelt zich in de aan hen toegekende hoogste federatie-onderscheiding: de titel van Opperdeken.

Eveneens een persoon uit de beginjaren aan wie de federatie veel te danken heeft is Mgr. Dr. P. C. de Brouwer. Op 26 november 1938 bracht de federatie dit reeds tot uiting door hem te benoemen als Ere-lid van de Federatie.

Aan al deze pioniers brengen we onze dank.

In het voorjaar van 1967 werd Jos Schroeders als secretaris officieel opgevolgd door Mathieu van der Voort van het Sint-Jorisgilde Stratum. (Vanaf 19 december 1962 was deze belast met secretariaatswerkzaamheden). Naast het secretariaats-beheer vervult Thieu vele andere functies op zowel federatie als kringniveau en zelfs in Europees verband is hij actief. Thieu heeft ontegenzeggelijk een groot hoofdstuk in de federatiegeschiedenis geschreven.

Voor al zijn inzet wil ik hem hierbij dan ook betrekken in onze hulde.

Kroniek

De wedstrijd reglementering was een van de eerste zaken waarmee de federatie geconfronteerd werd. Ook hier werd het bottom-up principe gehanteerd. Vanuit de gilden ontstond de behoefte, vanuit de gilden was expertise voorhanden.

Deze expertise werd gebundeld in werkgroepen en commissies op distrikts- en kringniveau, met vertegenwoordiging op federatieniveau.

Zo ontstonden voor de wedstrijddisciplines, als voortgang op de vorming van de technische commissies op kringniveau, de federatieve technische commissies, zoals omstreeks 1956 voor het veldschieten, (onder leiding van Jan Toorians die wij vandaag bijzonder danken voor zijn inzet) gevolgd in de loop der jaren door die voor het geweer-schieten, standaardrijden, trommen en bazuin-blazen, en het boogschieten.

De wedstrijdreglementering kon worden opgezet en door het werk van vele enthousiaste gildebroeders heeft men kunnen komen tot algemeen erkende reglementen.

Echter, door het lange overleg- en discussietraject, van gilde, via distriktsbestuur en kringbestuur naar federatiebestuur vice-versa, is dit soms een moeizaam verlopend proces.

Wij federatiebestuurders realiseren ons terdege, dat deze hiërarchie niet mag leiden tot logheid in de besluitvorming.

We zien het dan ook als een van onze taken om sneller in te spelen op wensen en problemen die vanuit de gilden komen.

Als gereedschap om dit te realiseren is een goed en strikt communicatiepatroon onontbeerlijk.

De probleemstelling moet klinisch worden benaderd, ontdaan van vertroebelende emotionele kanten. Dit behoeft geen afbreuk te doen aan de gezonde emotionele achtergrond waaruit de problemen zouden kunnen zijn ontstaan.

Als variant op een bekend gezegde zou ik in dit verband willen opmerken dat vaak conflicten ontstaan "omdat de ene helft van de vergaderende gildebroeders zich verkeerd uitdrukt en de andere helft hetgeen gezegd is nog verkeerd interpreteert ook".

Het is een noodzaak dat we ons meer bewust worden van een zekere mate van efficiency in ons handelen, ook al zijn wij als gilden geen commer-

ciële instelling.

Ideële zaken hebben eveneens de zorg van het federatiebestuur. Teneinde adequate ondersteuning te kunnen geven is omstreeks 1970 de Commissie voor Studie en Archief ingesteld.

De doelstellingen zijn: Stimulans zijn ten behoeve van levende gilden en aktivering van "slapende gilden"; inventarisatie van gildebezittingen, bronnenonderzoek, publicaties.

In 1977 werd onder auspiciën van de federatie door de commissie een grote tentoonstelling in Eindhoven georganiseerd, genaamd: "500 jaar Noordbrabantse Schuttersgilden". Dit slaagde volkomen zodat de toevoeging "Tentoonstelling", sinds 1980, aan de naam van de commissie zeer terecht is.

Tallos zijn de bijdragen die vanuit dit orgaan aan de gilden zijn meegegeven: diverse verhelderende publikaties over onderhoud van attributen, archivering, inrichting van tentoonstellingen, studies over zaken als "de nar in het gilde" en uiteraard herinnert U zich de kwestie over de positie van de vrouw in het gilde, toen duidelijk behoefte was aan een historisch verantwoorde studie hierover, als ondersteuning in de besluitvorming.

In deze kwestie is door overleg, voor de direkt hierbij betrokken gildenpartijen tot een compromis-accord gekomen, al realiseer ik me dat dit betrekkelijk is. Het is al eerder gezegd dat de gilden "levend zijn" en als zodanig inspelen op de continue veranderde sociale omstandigheden. Wat nu alom aanvaard wordt, kan over een aantal jaren weer stof tot discussie vormen. Deze sociale herwaardering zou er wel eens toe kunnen leiden dat in de toekomst wederom federatieve stellingname gevraagd wordt inzake de positie van de vrouw in het gilde.

De relatie van het federatiebestuur ten opzichte van de individuele gildebroeder in het algemeen is een indirecte, via de kringvoorzitters. Er werd gezocht naar een middel om het federatiebestuur "dichter bij de gilden te brengen".

In navolging van de gildecongressen die reeds vanuit de "Stichting Cultureel Contact" te Goorle en geïnitieerd door Jos van Broekhoven werden gehouden, besloot het federatiebestuur tot het in het leven roepen van "de Hoofdlidendag".

Het is dan ook zeer wenselijk dat deze jaarlijks gehouden congressen een bredere bekendheid verkrijgen en dat meer gilde-overheden hieraan deelnemen. Het gebodene is van zodanig gehalte dat het eenieder aan kan spreken; het federatiebestuur zal hiervoor blijven ijveren.

Met betrekking tot het onder haar auspiciën organiseren van federatie-gildefeesten heeft de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden een actief aandeel. In 1936 vond in Boxmeer het eerste federatiegildefeest plaats. Deze feesten kregen in later jaren een vervolg onder de naam Landjuweel. Zo zal in 1987 onder haar auspiciën een Landjuweel worden georganiseerd door het Groot Gaesbeeker en Sint-Aachten Gilde uit Soest.

Ten behoeve van publicaties van, door en voor de gilden beschikken enkele kringen reeds over een periodiek. Kring Land van Cuijk had bijvoorbeeld het orgaan "De Guld". Het Kwartier van Oirschot beschikte sinds 1954 over "De Gildetrom".

In 1959 werd door ijveren van Jos Schroeders, onder auspiciën van de Stichting "Voor Outer en Heerd", een tweemaandelijks periodiek uitgegeven ten behoeve van de Noordbrabantse-

Federatie van Schuttersgilden, en genaamd "De Schuttersgilden". Door financiële problemen verscheen echter maar een jaargang van vijf nummers en hield het hierna op te bestaan.

Ter compensatie werd later aan de kringen de mogelijkheid geboden artikels te plaatsen in de "Gildetrom", dat echter een periodiek bleef, dat onder auspiciën van het Kwartier van Oirschot werd uitgegeven.

Pas in 1973 werd de "Gildetrom" ondergebracht in een Stichting die fungeert zonder auspiciën van de Federatie.

De inhoud van de Gildetrom is samengesteld uit bijdragen van de gilden, met een varia van nieuws over hun gilden. Hiermee hebben de gilden de gelegenheid zich in breder verband te presenteren. Voor de nieuwsgaring zijn per kring correspondenten aangesteld, die het echter zeer op prijs stellen als de gilden buiten het actuele nieuws ook bijdragen aanleveren over gildehistorie, attributen, documentatie en andere zaken van interesse.

Afgelopen jaar

Het afgelopen jaar is gekenmerkt als een jaar met extreem vele gilde-activiteiten.

Dit heeft voor een deel te maken met het feit dat 1985 ook voor de Kringen Kempenland, Maasland, Peelland een gouden jubileumjaar is, dat groots gevierd is en dat bekroond is door de uitgave van drie kring specifieke jubileumboeken. Deze vormen zeker een aanwinst in de geschiedschrijving der gilden.

Helaas hebben we in dit jaar afscheid moeten nemen van onze zo geliefde bisschop Mgr. Bluijsen, die zijn ambt om gezondheidsredenen moest neerleggen.

Het bezoek van Zijne Heiligheid Paus Johannes Paulus II bracht de gilden weer in al hun glorie op de been, om hem alle eer te bewijzen. Veel dank aan allen die hieraan hebben medegewerkt! Ook diegenen die niet op de t.v. zichtbaar waren. U was geweldig!

Een ander hoogtepunt waar de Brabantse gilden bij betrokken waren was de wijding in de Sint Jan van Mgr. Ter Schure als nieuwe Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Tijdens een bijzondere bestuursvergadering in de ridderzaal van het Kasteel Heeswijk, waarbij Mgr. Ter Schure ter kennismaking onze gewaardeerde gast was, gaven de kringvoorzitters een beeld van de activiteiten van hun gilden.

Daarbij kwam naar voren dat vele gilden actief bezig zijn op kerkelijk charitatief gebied.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan het Liefdadigheidsfestijn dat jaarlijks in het Kwartier van Oirschot voor dit doel wordt gehouden, en aan de diverse activiteiten in het Land van Cuijk ten bate van de pelgrimstochten naar Lourdes.

Mgr. Ter Schure speelde hier op in door het federatiebestuur te verzoeken bij de gilden aandacht te vragen voor de restauratie en het onderhoud van wegkapellen en wegwijzen. Deze activiteit zou geheel passen bij de gilden: het schutten van kerkelijke schatten.

Groots waren ook de gildefeesten in het kader van de viering van het 800-jarig bestaan van Den Bosch.

De organisatoren zij hiervoor alle lof en dank toegezwaaid.

Dat het mogelijk is om op gildedagen duizenden bezoekers te trekken bewees het gildefeest in

Wintelre bij het Sint-Willibrordusgilde en de Kringgildedagen, die allen druk bezocht werden.

En als afsluiting van dit jaar is er dus thans deze Hoofdlieëndag met de jubileumviering.

Hoewel het gepresenteerde beeld van de activiteiten niet volledig is, lijkt het ons in het kader niet zinvol daar uitgebreid op in te gaan. Misschien dat, geïnspireerd door de vele jubileumpublikaties der kringen, iemand zich geroepen voelt daar uitputtend over te schrijven.

Ik hoop echter dat U zich een beeld hebt kunnen vormen van het federatief gebeuren in het afgelopen jaar.

Dank

Achter de hiervoor geschetste activiteiten gaat een enorme organisatie schuil. Een organisatie die door de velen die zitting hebben in de diverse daartoe opgestelde commissies en werkgroepen met élan tot een goed einde is gebracht.

Een woord van dank dus aan U allen:

- Leden van de technische commissies.
- Leden van de Commissie Studie, Archief en Tentoonstelling.
- Leden van de Commissie Kerkelijke Zaken.
- Leden van het Organisatiecomité Den Bosch 800 jaar.
- Leden van de Commissie Voorbereiding Hoofdlieëndag en Piet v. d. Heyden.
- Kringbesturen.
- Alle Burgelijke en Kerkelijke instanties en personen die ons zo steunden.
- U allen gildebroeders en gildezusters.

Afsluiting

Terugkijkend op 50 jaar van federatie-activiteiten, kan men niet anders constateren, dat er in die jaren veel werk is verzet, werk dat inderdaad in het belang der gilden is en conform de doelstelling zoals omschreven in artikel 2 der statuten, en ik citeer:

De federatie is een verbond van samenwerkende zelfstandige kringen van schuttersgilden, die haar belangrijkste bindend element vindt in de broederschap tussen de gildebroeders, welke broederschap van oudsher is gebaseerd op de Heilige Schrift in verbondenheid met de Rooms Katholieke Kerk en op welke broederschap elke gildebroeder persoonlijk aanspreekbaar dient te zijn.

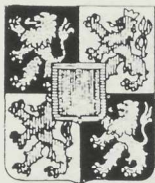
De federatie stelt zich ten doel:

De schuttersgilden in stand te houden en in aanzien te doen toenemen.

De geest en de tradities van de Brabantse schuttersgilden in hun volle omvang te bestendigen en tot bloei te brengen en daardoor, in overeenstemming met de bedoelingen der oprichters en stichters der schuttersgilden, in het belang der schuttersgilden werkzaam te zijn onder handhaving en met behoud van het karakter, hetwelk zij vanaf hun oorsprong hebben gehad.

En dit constaterend, is er voor ons inderdaad reden tot deze feestelijke herdenking van het gouden jubileum.

Veel werk is er gedaan, veel werk moet er nog gedaan worden, maar met Uw aller hulp en toewijding en onder de schutse van onze Patroonheiligen gaan we de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

Brabantse Trom- Vendel- en Bazuinblazersdag 1986

Op zondag 13 juli zal voor de derde maal in Oirschot de Brabantse trom- vendel- en bazuinblazersdag worden gehouden. De inschrijving voor deze dag is open voor alle vendeliers, tamboers en bazuinblazers van de gilden die aangesloten zijn bij de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden. Er zal gestreden worden om de titels: Tamboer van Brabant, Vendelier van Brabant en Bazuinblazer van Brabant.

Deze onderdelen zijn verdeeld in de volgende klassen trommen:

Ereklasse, klasse A, B, C en jeugd, groepen senioren en groepen jeugd.

Vendelen: Vaandelklasse, klasse A, B, C en jeugd, groepen junioren, senioren groot (6 of meer per-

sonen) en senioren klein (minder dan 6 pers.).

Bazuinblazen: individueel en groep.

De wedstrijden zullen plaats vinden volgens de Federatie-reglementen.

De organisatie is wederom in handen van het gilde Broederschap van Onser Lieve Vrouwe te Oirschot, de kontaktpersoon voor deze dag is C. Smetzers, van Aerlestraat 41, Oirschot, tel. 04997-75562.

Alle gilden zullen een inschrijfformulier ontvangen.

De organisatie hoopt op deelname van alle tamboers, vendeliers en bazuinblazers en op hetzelfde weer als vorig jaar.

Kringonderscheiding

Op 20 januari 1986 werd deze onderscheiding uitgereikt aan de gildebroeder Hein Louwers van Sint Sebastiaan te Oirschot.

Nieuwe Hoofdman

Bij Sint Joris te Oostelbeers werd als nieuwe Hoofdman benoemd de gildebroeder Piet van der Loo, die verschillende jaren secretaris was van dit Gilde. Wij wensen hem veel succes toe in zijn nieuwe functie.

Adreswijzigingen secretarissen:

Gilde Sint Mauritius Goirle:

de heer C. Hermans, van Haestrechtstraat 16, 5051 VD Goirle. Tel. 013-341559

Gilde Sint Joris Hooge Mierde:

de heer Fr. van Gils, de Mortel 1, 5595 BJ Hooge Mierde. Tel 04259-2187

Gilde Sint Joris Oostelbeers:

de heer A. van Kollenburg, Kerkstraat 6, 5091 BE Oostelbeers. Tel. 04244-1921.

Mededelingen van de Tromcommissie

Zoals op de Najaarsvergadering werd medegedeeld heeft deze commissie voor de wintermaanden enkele instructie-avonden georganiseerd om de tamboers enige theorie bij te brengen.

Deze avonden zijn thans ten einde en zullen door enkele praktische instructie-dagen worden gevolgd. Deze worden gehouden:

Op 8 mei 1986 in Hilvarenbeek, 8 juni 1986 in Oirschot en 24 augustus 1986 in Hulsel.

Een onderlinge wedstrijd zal georganiseerd worden op 21 september 1986 in Diessen.

Wij verwachten op deze dagen veel tamboers.

Gilde Sint Sebastiaan Hilvarenbeek

Koninklijke onderscheiding.

De "statiedag" op dinsdag 21 januari 1986 kreeg een extra hoogtepunt doordat de nieuwe burgemeester Mr. W. Ligtfoot kwam mededelen dat het H.M. de Koningin behaagd had de gildebroeder **Jan Schoenmakers** de zilveren ere-medaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau toe te kennen.

Deze gildebroeder herdacht het feit dat hij gedurende 60 jaren lid was van het Gilde. De eerste

Mr. W. Ligtfoot feliciteert de heer Schoenmakers.

13 jaren was dat bij Gilde Sint Joris te Udenhout en de overige jaren bij Gilde Sint Sebastiaan te Hilvarenbeek.

Verschillende jaren was hij lid van de schietcommissie voor handboog op wip in de Kring "Het Kwartier van Oirschot". Ook was hij verschillende jaren Koning en Ouderling van het Gilde.

Wij hopen dat de heer Schoenmakers nog vele jaren deze welverdiende onderscheiding mag dragen.

Gilde Sint Sebastiaan Oirschot

Kringonderscheiding voor Hein Louwers.

Gilde Sint Sebastiaan Oirschot kent sinds de "hervorming" van 1896 in zijn Overheid vier Dekens, n.l. twee Hoofdman-Dekens en twee Koning-Dekens, die telkens om de twee jaren om en om gekozen worden. Zij kunnen zich herkiesbaar stellen. Toch wisselen deze functies nogal eens van persoon. Het is dan ook een zeldzaam gebeuren, dat een gildebroeder 25 jaar achtereenvolgende dekenfunctie blijft uitoefenen.

In 1961 meende Narris Rozenkrans als Koningsdeken (en lid) te moeten bedanken. Hij wordt in dat jaar opgevolgd door Hein Louwers. Deze Koningsdeken vervult zijn functie in alle opzichten perfect. Zoals reglementair zijn taak omschreven wordt, organiseert en verzorgt hij mede het tweejaarlijks Koningschieten en Prijschieten en verder de wisselschildwedstrijden en wildconcouren en mede buiten het eigen gilde de Verbroederings-evenementen van het "Kleine Bondje". Ook op de talrijke verschietingen bij de gilden in de omliggende plaatsen is hij een gewaardeerde mededinger met de kruisboog.

Daarnaast maakt hij zich bijzonder verdienstelijk als gilde-fotograaf en filmoperateur en heeft sinds 1970 alle bijzondere gebeurtenissen in het gilde op

Gildebroeder H. Louwers

het gevoelig celluloid vastgelegd.

Het Kringbestuur, vertegenwoordigd door de heren J. Abrahams en P. van der Heijden, zag hierin aanleiding hem met dit jubileum te feliciteren en reikte hem, wegens zijn vele verdiensten voor en aan het gilde bewezen de eervolle kringonderscheiding uit.

Het gilde, op 20 januari zijn patroonsfeest vierende en alzo in feestvergadering bijeen, onderstreepte deze huldiging met een geweldig applaus en de Dekens moest vele handen schudden.

De archivaris A. v. E.

Gilde Sint Mauritius Goirle

Op 21 december hield het gilde zijn jaarlijkse Kerstviering. Deze viering, welke door alle gildebroeders en zusters, met hun introducés werd bezocht, was zoals steeds een groot succes. Hetgeen zeker niet in de laatste plaats te danken was, aan de medewerking van de gildeheer pastoor Pirenne.

Ook onze beschermheer J. Mes alsmede Dr. Bosch en burgemeester van de Wildenberg zorgden voor het welslagen van deze avond.

Beide laatsten als pianist en violist hadden gezorgd voor een klein kamer-orkest, zij hadden hierbij assistentie van respectievelijk hun dochter, en een bevriende relatie.

Door dit alles werd de avond extra verzorgd, en ieder was dan ook vol lof.

Na een uurtje van bezinning op het naderende Kerstfeest, door het zingen van kerstliederen - het lezen van het evangelie - voordragen van gedichten enz., was er ter afsluiting een sobere koffietafel welke ook zeer in de smaak viel.

Dat de viering, die wij overigens reeds verschillende jaren organiseren in goede aarde terecht kwam, blijkt ook uit het feit dat verschillende introducés de vraag stelden of zij volgende keer wederom uitgenodigd werden. Dat spreekt vanzelf!

F. Pigmans Regerend deken.

In Memoriam

Gilde Sint Sebastiaan Hilvarenbeek

Op 8 december 1985 overleed op 83-jarige leeftijd de gildebroeder **Piet van Gestel**. Meer dan 33 jaren is hij lid van het gilde geweest en het Sebastiaansgilde heeft aan hem een goed lid verloren. Dat hij ruste in vrede.

Foto: Bert Roos, Eindhoven

Nieuws uit Kempenland

Gouden jubileum Kring Kempenland

Op zaterdag 23 november 1985 vierde Kring Kempenland het feit dat, sinds de oprichting op zaterdag 19 januari 1935 in "De Korenbeurs" op de Markt te Eindhoven, het gedurende 50 jaren een actief beleid heeft gevoerd.

De eerste jaren moeizaam trachtend de gilden in Kempenland te bundelen, slapende gilden heroprichten en ze in de volgende jaren te activeren, stimuleren en ze te leren het gilde-eigene te herwaarderen.

Deze eerste 50 jaren kring-geschiedenis zijn van zo'n grote waarde voor de gildeherkenning dat het organisatiecomité, dat zo'n jaar of drie geleden de eerste start voor de viering maakte, het plan presenteerde om deze geschiedenis in een jubileumboek vast te leggen. Dit plan werd werkelijkheid en het boek dat als titel "Doar hedde de guld" meekreeg is een werkstuk van de Kempenlandse gilden geworden, zoals was bedoeld: inhoudelijk kwam elk gilde in een eigen artikel aan zijn trekken, het redactionele-, financiële- en promotie-team bestond uit enthousiaste gildebroeders die veel werk verzetten. Een waardige presentatie van het boek tijdens de jubileumviering was dus een ieders wens.

Op deze winterse zaterdag leek het alsof de weergoden op het laatste moment nog roet in het eten wilden gooien. Door striemende sneeuwbuien geteisterd begaven de gildebroeders zich naar het "Stadspaviljoen" achter de Stadsschouwburg om, na een warm drankje, zich in optocht naar de Sint-Joriskerk te spoeden.

De plechtige gildemis werd gecelebreerd door Mgr. J. G. Ter Schure, Bisschop van 's-Hertogen-

bosch, met op de achtergrond een twintigtal Kempenlandse gildevaandels als kleurig decor gepresenteerd door de vendlings.

De voorgenomen vendelgroet op het kerkplein moest helaas komen te vervallen, zodat de gildebroeders snel auto of bus opzochten om te vertrekken naar Museum Kempenland, voor de receptie en de aanbidding van het jubileumboek. In het museum was helaas slechts een klein gedeelte van de ruimte - een soort door de erop geplaatste stoelen afgeschermd toneelpodium - beschikbaar voor de gilden, zodat velen van de aanbiddingsceremoniën niet veel zagen. Het was, zoals museum directeur Peter Thoben memoreerde, door de aard van de eigenlijke functie inderdaad niet de optimale lokatie voor een receptie.

De redevoeringen regen zich aaneen, de verkleumde gildebroeders geen kans gevend een warme slok dronk aan de officieel nog niet geopende koffie- en drankcorners te bemachtigen.

Het hoogtepunt in de viering vormde de uitreiking door kringvoorzitter Marius Zijlmans van de eerste twee boeken aan Mgr. J. G. Ter Schure en aan Eindhovens Burgemeester Dr. G. W. B. Borrie. Vele anderen werden eveneens een boek deelachtig als blijk van waardering voor de geleverde prestatie of als aandenken aan deze dag.

Tijdens de receptie die volgde speelde 't Musiek uit Bergeijk een deuntje, dronken de gasten een drankje en als vanzelf werd het toen een gezellig samenzijn dat zoals meestal veel te vroeg leek te eindigen.

Duizel: Gilde van St. Jan Baptist.

Gildekoning Jan Castelijns

Op zaterdag 27 juli vond in Duizel het koningschieten plaats van het gilde van St. Jan Baptist. Er werd met de kruisboog geschoten op een gipsen vogel en de strijd ging om de 30e koningstitel. Na een spannende wedstrijd wist **Jan Castelijns**

met het 63e schot de vogel naar beneden te halen. Voor een periode van twee jaar werd hij daarmee de nieuwe koning.

Jan Castelijn is 36 jaar en was reeds eerder lid van de gilde-overheid als seizoendecken.

Jac Hakken
(1e regerend deken)

Heilig-Kruisgilde, Gerwen

Bronzen ere-penning en gouden kringonderscheiding voor gildebroeder Jan de Louw uit Gerwen.

Op 14 september, het patroonsfeest van het gilde in Gerwen, werd tevens het 40-jarig jubileum van gildebroeder **Jan de Louw** herdacht.

Zoals gebruikelijk begon de dag met een Eucharistieviering ter intentie van de levende en overleden gildebroeders.

Tijdens het gezellig samenzijn na de koffietafel werd de loting voor het koningsschieten verricht, waarbij reeds de nodige voorspellingen werden gedaan wie dit jaar de eer te beurt zou vallen.

Na felle strijd gelukte het uiteindelijk aan standaardrijder Theo Knoops om de laatste resten van de taai vogel naar beneden te halen.

Dankzij de inspanningen van het Comité Traditioneel Gildegebeuren werden bij de inhuldiging van de nieuwe Koning weer enkele oude tradities ingevoerd, waardoor deze gebeurtenis steeds meer een sfeervol karakter krijgt.

Na de gezamenlijke maaltijd stond de verdere avond geheel in het teken van de viering van het 40-jarig jubileum van Jan de Louw. Onder grote belangstelling van familieleden en vrienden werd aan de jubilaris wegens zijn vele verdiensten, niet alleen als een getrouw gildebroeder en kundig vendelier, maar ook voor zijn bemoeienissen met andere verenigingen door burgemeester Terwisse de bronzen ere-medaille van de Gemeente Nuenen c.a. uitgereikt.

Hierna kon de secretaris van de Kring Kempenland de heer J. Govers namens het Bestuur aan de jubilaris mededelen dat hem tevens de gouden onderscheiding van de Kring was toegekend.

De uitreiking hiervan geschiedde op verzoek van de heer Govers door de Hoofdman van het gilde, tevens de raadsheer voor het district Noord, Martin van de Berk.

Vanzelfsprekend werd het toekennen van de dubbele onderscheiding door alle gildebroeders tot in de kleine uurtjes uitbundig gevierd, en kan het gilde weer terugzien op een alleszins geslaagde teerdag.

A. van Baardwijk,
Deken-schrijver.

Onze Lieve Vrouwegilde Eersel

100-jarige gildebroeder.

Op dinsdag 8 oktober werd onze gildebroeder **Peer Corsten** in het Bejaardencentrum "Huize Kempenland" te Bladel 100 jaar.

Hij was in Eersel geboren en heeft zijn leven tot aan zijn 82 jaar aldaar doorgebracht.

Op 12-jarige leeftijd ging hij met zijn vader mee

naar de sigarenfabriek van de Gebr. Claassen in Hapert; de werktijd was toen vijf dagen van 's morgens 6 uur tot 's avonds 7 uur en 's zaterdags van 6 uur 's morgens tot 's middags 2 uur; hij moest dan vantevoren een uur lopen om op zijn werk te komen en had daarna weer een uur nodig om thuis te komen.

Op 16-jarige leeftijd kwam hij als sigarenmaker in dienst bij de firma A. Aarts in Eersel; hij werkte hier tot zijn 24e jaar. Ingaande op een advertentie in de krant, toog Peer toen naar een handelaar in grutterswaren in Den Bosch en ging een kontrakt aan als venter, "kremer", zoals men dat noemde. Hij kreeg daarvoor 8 gulden, een gulden meer dan zijn vader verdiende op de sigarenfabriek, en nog 4 gulden vergoeding voor zijn kar en pony per week. Hij moest daarvoor wekelijks heel Eersel afventen. Omdat de bevolking geen geld had, moest hij zijn grutterswaren en tabak ruilen voor eieren, oude kippen, molle- en konijnevellen. Met deze ruilmiddelen ging Peer naar Eindhoven markt, waar hij deze weer aan opkopers verkocht. Twee jaar daarna ging hij voor eigen rekening werken en kocht zijn handelswaar bij grossier Moonen-Willens te Eersel.

Zo trok Peer met zijn pony-kar door Eersel van gehucht naar gehucht en kende daardoor groot en klein.

Hij was een zeer goede kaarter in rikken, katten en bonken.

Kringvoorzitter M. Zijlman spelt Peer het zilveren schild van verdienste op.

Ook was hij een verwoed schutter met de kruisboog op de baan van de Molenschutters bij café Damhuis in de Nieuwstraat.

In 1945 trad Peer toe bij onze gilde. Hij was toen voor de tweede keer weduwnaar geworden en iedereen was blij dat hij bij de gilde kwam. Hij was het ook, die, toen rond 1952 het gilde aktiever ging leven, de grootste steun gaf. Toen het gilde van broederschap naar schuttersgilde overging, was hij het, die zijn oude kruisboog aan het gilde gaf om het koningsschieten mogelijk te maken. Ook schonk hij het gilde een gildetrom en was zeer aktief in het organiseren van loterijen ten bate van het gilde.

Waar het gilde was, was Peer en hij ging dus mee

naar ieder gildefeest. Toen hij 25 jaar lang bij het gilde was, werd hij tot ouderling in het gilde benoemd.

In 1965 ging hij dan naar het Bejaardencentrum in Bladel, maar bleef de gang van zaken in het gilde belangstellend volgen.

Toen in 1981 Bladel de Kringgildedag vierde, stond Peer in uniform bij zijn gilde als 95-jarige gildebroeder.

Hij was zeer aan ons Eerselse gilde gehecht. Zijn wens was, 100 jaar te worden, en dit feest tussen de gildebroeders in Eersel te vieren. Dit laatste deel van zijn wens kon niet verwezenlijkt worden en vierde hij zijn 100e verjaardag met zijn familie in het bejaardenhuis. Na de gildemis in de kapel van het bejaardencentrum werd aan de 100-jarige door de Kringvoorzitter M. Zijlmans het zilveren schild van verdienste opgespeld. Hierna volgde een vendelhuide op het grasveld voor het bejaardenhuis. Na de receptie gingen de gildebroeders voldaan naar Eersel terug, waar 's avonds het gildebier in het gildehuis de dag afsloot.

Na deze feestdag heeft Peer niet lang meer geleefd, want op 8 november stierf hij, als het ware met het foto-album van zijn feest in de hand.

De gildereus onder de forse bomen van het gilde is nu geveld, maar zijn schaduw blijft in onze gilde voortleven. We droegen hem, 12 november ten grave met gilde-eer, bedroefd om zijn wegvallen maar blij, zo'n gildebroeder gekend te hebben.

Moge hij rusten in vrede.

G. van der Aalst,
Hoofdman

Nieuw vaandel voor het gilde St. Catharina en St. Barbara uit Mierlo.

Op bijgaande foto het nieuwe vaandel van het Mierlose gilde: beide patroonheiligen met de bij hen horende attributen.

Het vaandel kwam gereed op 4 juli 1984. Het tafereel werd op natuurszijde geschilderd door Nicoletta Stienen-Ernsting uit Stramprooy.

Op 26 mei 1985, tweede pinksterdag, is het vaan-

del gewijd door de voormalige bisschop van 's-Hertogenbosch, Mgr. J. Bluysen, tijdens de Euchristieviering bij de ingebruikname van de gerestaureerde St. Luciakerk in Mierlo.

Het eerste officiële optreden met het nieuwe vaandel was tijdens de 43ste Kringgildedag van Kring Kempenland, 2 juni te Son. Tijdens de aldaar gehouden tentoonstelling verwierf het vaandel het predikaat "schoonste vaandel".

Vrijwel direct na het behalen van dit succes overleed op 11 juni 1985 de ontwerper-kunstenaar Hein van den Boomen, hij is 55 jaar oud geworden.

W. J. v. d. Voort,
Jonge deken-archivaris.

A. v. d. Vleuten, 70 jaar lid van het Mierlose gilde St. Catharina en St. Barbara.

Tijdens de traditionele jaarlijkse teerdag op 30 november herdachten de broeders van het gilde het heuglijke feit dat medebroeder Antoon v. d. Vleuten 70 jaar geleden was toegetreden tot het gilde. Zo'n jubileum is zelfs in gildekringen geen alledaagse gebeurtenis. Antoon, geboren 5 juli 1897, thans 88 jaar oud, is gildebroeder in hart en nieren.

Veel jongere gildebroeders heeft hij oude tradities en gebruiken bijgebracht en weet hij op boeiende wijze zijn gildeverhalen aan de man te brengen, voor ons is hij, nog steeds, de wandelende gilde-encyclopedie.

Jarenlang vervulde hij de functie van wapenmeester en vervaardigde hij de uit hout gesneden vogel, compleet met kop, vleugels en staart t.b.v. het koningschieten. Jaarlijks verpachtte hij de

gilde-attributen.

Befaamd is hij om zijn bonensoep-avond, welke na de jaarvergadering in het bijzijn van de dames van de gildebroeders wordt geserveerd. Je "proeft" dan de echte oude gildesfeer.

Enkele dagen voor "zijn" feest is Antoon opgenomen in het verpleeghuis St. Jozefheil in Bakel. Daar is hij in besloten kring gehuldigd in het bijzijn van zijn familie.

Namens het gilde overhandigde regerend deken Jo v. d. Kerkhof een houten opstand waarop gemonteerd een zilveren plaquette met inscriptie verwijzend naar dit jubileum. De trofee prijkt thans op zijn nachtkastje.

Als blijk van waardering jegens het gilde St. Catharina en St. Barbara overhandigde Antoon v. d. Vleuten één van zijn beroemde in de natuur krom gegroeide schroefvormige wandelstokken, door de edelsmid voorzien van een zilveren omhulsel, met in zilver opgelegd een klomp, als teken van zijn beroep en de tekst; "aangeboden door A. v. d. Vleuten, gildebroeder 1915-1985, d.d. 30-11-85", aan de achterzijde de namen van al zijn kinderen. Een geweldig fijn nieuw gilde-attriboot.

Staan de festiviteiten is op verzoek van Antoon de stok verpacht; eerste tijdelijke bezitter is broeder Antoon Bekx, de veilingklok blijft steken bij f 112,- en passant is A. Bekx benoemd als nieuwe veilingmeester t.b.v. de verpachting van de diverse gilde-attributen.

W. J. v. d. Voort,
Jonge deken-archivaris.

Patroonsviering Sint-Martinusgilde Tongelre

Op maandag 11 november had het gilde weer zijn traditionele patroonsviering.

Deze ving aan met een H. Mis, opgedragen door Ere-deken Pastor A. Haasen, die door het bijzondere gildekarakter altijd een sfeervol en kleurig gebeuren oplevert.

Buiten op het kerkplein volgde na afloop de gevendelde aflegging van de eed van trouw aan het Kerkelijk gezag, en de uitbeelding van de Patroonsheilige met de bedelaar.

Na de gebruikelijke rondgang om 't Hofke togen de gildebroeders en gildezusters naar de goed verzorgde koffietafel die zich goed liet smaken.

Voor hun 25-jarig lidmaatschap bij het gilde werden vervolgens gehuldigd: Br. Stanislaus van Rooy en Theo van de Dungen; Theo werd nog eens extra gehuldigd omdat hij tevens 25 jaar zich

aktief als vendelier aan het gilde heeft gegeven.

De feestavond verliep heel mooi, niet in het minst door de bijdragen van enkele gildebroeders en gildezusters, die een daverende "play-back show" ten beste gaven. Het was een avond waar wij nog lang met plezier aan terug zullen denken.

Op zondag 17 november was de patroonsviering gericht op de parochie, die eveneens werd aangevangen met een H. Mis, voorgegaan door Pastoor Haasen. Na de vendelgroet en de uitbeelding van de patroonheilige volgde wederom een rondgang rond 't Hofke, waarna men zich naar het gildehuis in "De Bochten" begaf waar opnieuw een prachtige koffietafel klaarstond.

Na de koffietafel werd tot totale verrassing van de aanwezigen, door een goede "vriendin van het gilde": mevrouw Spinosa Catella een schilderij aangeboden - 120 bij 90 cm - voorstellende onze secretaris A. J. van de Dungen in gildekostuum.

Dit was een zeer groot moment voor ons gilde, vooral omdat Janus 19 jaar secretaris van het gilde is en het gilde een warm hart toedraagt, maar helaas het voornemen heeft deze functie over te dragen wegens zijn vergevorderde leeftijd.

Deze middag, verlevendigd met diverse gezelligheidsspelletjes, was voor het Sint-Martinusgilde een dag om nooit te vergeten.

Th. van de Dungen
plaatsvervangend secretaris.

Seniorschutters, opgelet

Tijdens de kringgildedag te Son vorig jaar was bij het gewerschieten de categorie "senioren" als geslaagde proef geïntroduceerd.

Vele senioren is dit zo goed bevallen dat de wens ontstond om voor deze "gepensioneerden" ook buiten kringdagen wedstrijden te houden.

In de competitiewedstrijden die in vele schietkringen georganiseerd worden, komt deze groep evenmin aan bod, zowel door de drukte op, als door het niveau van de wedstrijden.

Seniorschutters - hierbij wordt gedacht aan 65-plussers - die interesse hebben om doordeweeks onderling gezellig op de wip of op de puist te schieten, of om buurtend een kaartje te leggen, kunnen zich opgeven bij de volgende pensioen-genietende gildebroeders:

Janus van Breugel, Monarchstraat 35,

5641 GH Eindhoven, tel. 040-810921.

Piet van de Wiel, Jan van Riebeecklaan 31,

5642 MB Eindhoven, tel. 040-811736.

Nieuw Schietterrein Sint-Antoniusschut Nuenen-Eeneind

In de zomer van het vorige jaar moest dit gilde zijn schietterrein "Collse Hoef" opgeven wegens een gewijzigd gemeentelijk bestemmingsplan.

Dit actieve gewerschietende gilde liet het er niet bij zitten en ging aan de slag om een nieuw schietterrein te realiseren.

De gedachten gingen uit naar een stuk bouwgrond aan de Mulakkers dat sinds 150 jaar in het bezit van het gilde is, en dat uitermate geschikt leek met betrekking tot een "controleerbaar" schootsveld,

zowel voor schieten met zwaar geweer als met klein-kaliber.

Een gemeentelijke hinderwetvergunning werd aangevraagd, maar vooruitlopend op de officiële toekenning, doch gesteund door overheidstoezegging, werd het terrein op orde gebracht.

Het schuttersonderkomen en de schutsbomen werden verhuisd, het terrein geëgaliseerd, water en elektriciteit werd vanaf een 200 meter verderop gelegen boerderij van een gildebroeder aange-

Wethouder Soutendijk lost het openingsschot.

sloten, en een nieuw verje als "finishing touch" deed het terrein als een parel glanzen in het Eeneindse landschap.

Na ongeveer een half jaar hard werken was het dan op 10 november zover, dat de officiële ingebruikneming kon plaatsvinden.

Nadat 's morgens het terrein door pastoor Van de Berg was ingezegend werd in de namiddag onder barre winterse omstandigheden aan wethouder Soutendijk van Openbare Zaken verzocht het openingschot te lossen op een gipsen schijf, die bij treffen via een vernuftige constructie - het werk van gildebroeder Frans Lijten - het naambord moest onthullen.

Wethouder Soutendijk gaf in zijn toespraak, voor de van de kou huiverende aanwezigen, te kennen dat hij zich als overheidsfunctionaris geen onwetende handeling kon permitteren, en overhandigde alvorens het schot te lossen, aan Kapitein Henk Beelen de fel begeerde hinderwetvergunning voor het nieuwe terrein.

Met een daverend schot uit het groot-kaliber geweer, de onthulling hierdoor van het naambord, tromgeroffel en bazuïngeschal was toen de opening van "Mulakkers" een feit.

Als vertegenwoordigers van het Kringbestuur waren aanwezig voorzitter M. Zijlmans en tweede

secretaris N. Kee die hun bewondering voor de prestatie van het Antoniusschut niet onder stoelen of banken staken.

Enkele gildebroeders, verenigd in een blaaskapel zorgden voor de begeleiding van het muzikale openingslied dat uit volle borst werd gezongen:

Antonius de kluizenaar,
Zo heilig en zo goed;
Wij loven God, die door Uw hand
Zo vele wond'ren doet.

Antonius, gij mensenvriend,
En vriend van God den Heer;
Wij smeken U met vurigheid;
Zie gunstig op ons neer.

Gij waart een schild, en zijt het nog
Voor d'onschuld in gevaar;
Al wie U bidt, wordt Uwe hulp
In elke nood gewaar.

Al komen wij ook telkens weer
Voor vijand of voor vriend,
Of voor onszelf, toon dat men U
Niet vruchteloos eert en dient.

Verschiëting van het Brabantkruis 1985

De wedstrijden kruisboogschieten om het "Brabantkruis" vormen een hoogtepunt in de schietactiviteiten der kruisboogminnende gilden.

Zo waren dit jaar de wedstrijden, gehouden in een sessie over vier zondagen, wederom geladen van spanning.

De laatste wedstrijd op 17 november, voor de elfde keer georganiseerd door het Sint-Jorisgilde Gestel, bracht voor de ongeveer 150 deelnemende schutters een einduitslag die niemand verwacht

had:

Erik van Hout van het Sint-Lambertusgilde Meereldhoven werd winnaar en veroverde zo het "Zilveren Brabantkruis" voor schieten met kruisboog op wip. Hij werd kampioen met een totaal van 60 treffers, na afkampen met Hein Hendriks van het Sint-Jorisgilde Reusel die eveneens een totaal-score van 60 treffers had en zich hiermee tot reservekampioen schoot.

Deze uitslag was zo verrassend, omdat na de derde wedstrijd beiden elk nog maar 57 treffers op hun naam hadden staan (2 series van 20 en 1 serie van 17). Er waren op dat moment nog 7 schutters met een hogere score.

Het feit dat beiden op de finale er in slaagden een volle kaart te behalen, bewijst wel de kwaliteit en strijdlust van deze schutters.

Erik van harte gefeliciteerd!

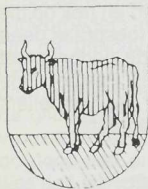
De overige uitslagen in een notedop:

- Dameskampioen: Riek van Laarhoven van het Sint-Jorisgilde Reusel;
- Jeugdkampioen: Wil Ansems van het Sint-Lambertusgilde Meerveldhoven;
- Veteranenkampioen: Piet Bazelmans van het Sint-Lambertusgilde Meerveldhoven.

Eef Reker
Jonge deken

Gehoord, van een gildebroeder:

Tijdens de Hoofdlieëndag in de ijskoude kathedrale Sint-Jan na de intentieverklaring van federatievoorzitter tot oprichting van een gildealtaar door de Noordbrabantse gilden: "Huh, laten ze liever voor dat geld een goede verwarming aanleggen".

Nieuws uit Maasland

MAASLAND. Adresverandering: Tromcommissie, J. de Haan moet worden W. v. d. Wiel, Groenplein 6 te Haaren.

Inschrijving voor wedstrijden: De **tambours** en **vendeliers** moeten in onze kring vroegtijdig worden opgegeven op de daarvoor bestemde formulieren. Dit is een administratief gebeuren en we verwachten dat dat serieus gebeurt. Zij die zich daarop niet lieten inschrijven kunnen wél aan wedstrijden deelnemen, mits VOOR de wedstrijd nog wordt ingeschreven met geldig legitimatiebewijs op de daarvoor aangewezen tijd en plaats (organisatie gildefeest). De technische commissieleden verwachten immers wel dat de eerste opgave op het formulier correct en exact zal zijn. Graag medewerking.

KRINGDAG MAASLAND. Deze is op zondag 6 juli 1986 bij het gilde van **St. Antonius Abt te Nuland**.

BERLICUM. Op 9 september overleed plotseling burgemeester J. v. Erp van Berlicum. Hij was burgemeester vanaf 22 december 1979. Deze innemende man was een echte "burgervader", aldus loco-burgemeester J. van Uden. Op 13 september werd hij onder geweldige belangstelling begraven. De Requiemmis werd opgedragen door de pastoors Pulles en Lentjes en deken v. d. Camp. Het gilde **St. Joris** ging de uitvaartstoet vooraf. In de predicatie werd de heer Van Erp herdacht als een man met een eigen karakter, met een open oog voor de mensen met wie hij werkte. De leden van de Berlicumse vrijwillige brandweer bewezen hem de laatste eer en met gilde-eer werd afscheid van hem genomen.

In Memoriam Frans van Hout

Op vrijdag 24 januari overleed op 64-jarige leeftijd **Frans van Hout**, in leven kapitein en bestuurslid van het Sint-Lambertusgilde Meerveldhoven.

Dit jaar nog werd hij gehuldigd met zijn 40-jarig gildelidmaatschap, dat hij op voorbeeldige wijze invulde. Vele jaren was hij actief bestuurslid, hoeveel moeite het hem ook kostte door zijn lichamelijke handicap.

Frans hoopte vurig dat hij het eeuwfeest van het gilde dit jaar nog zou mogen meevieren, maar God heeft anders gewild.

Beste gildebroeder, bedankt voor alles wat je voor het gilde hebt gedaan. Voor je vrouw en kinderen zullen wij gildebroeders God bidden om steun en sterkte.

Rust in vrede, gildebroeder Frans.

Bestuur Lambertusgilde.

ESCH. Op de jaarlijkse feestdag van St. Willibrordus ging het gilde ter kerke voor de H. Eucharistieviering. Onder de H. Mis sprak de gildeheer, pastoor Planken over het Pausbezoek aan Nederland, waaraan ook het gilde deelnam in Den Bosch. Als blijk van waardering bood de pastoor een wimpel aan, bestaande uit de pauselijke kleuren met het wapen van de paus en de tekst: "Paus Johannes Paulus II in Nederland, 11-15 mei 1985". Tijdens de mis werd die gewijd en aan het vaandel bevestigd. De Hoofdman overhandigde de pastoor een "Essche Broeder" (krentemik).

Op 13 januari overleed op 70-jarige leeftijd de Z.E. Heer Antoon Ketelaars, em. pastoor van Esch en sedert 1965 gildeheer van dit gilde.

Gildeheer A. Ketelaars†

Het gilde vergezelde hem op zijn laatste tocht. De absoute werd verricht door mgr. J. Ter Schure, terwijl de gildebroeders de ere-wacht betrokken. Met een laatste vendelgroet werd afscheid genomen.

Deze man wist op allerlei manieren het gilde bij de kerk te betrekken. Zo werd in 1973 het Maria-kapelletje door hem onder bescherming van het gilde gesteld. Het gilde vierde mee bij zijn 12½ jarig pastoraat (1977) en zijn 40-jarig priesterfeest in 1980.

VUGHT. Het gilde van **St. Catharina** huldigde op 30 november zijn gildebroeder **Jan van de Mortel**. De dag werd al om half zeven begonnen met het afhaken van de aftredende deken Henk Heessels te Den Bosch. Om half negen trok het gilde vendelend de kerk van Vught binnen voor het bijwonen van de H. Mis voor de levende en overleden leden van het gilde. Na de mis koffietafel in hotel Modern. Hieronder werden 3 nieuwe leden geïnstalleerd: Robert Kluijtmans, Jeroen en Ronny van Kuijk. Vervolgens werd Jan van de Mortel gehuldigd met zijn gouden lidmaatschap van het gilde. Staande Deken Charles Baijens sprak hem toe en preeste hem voor zijn zeer grote verdiensten voor het hele gildewezen, en bijzonder voor wat Jan deed voor het gilde St. Catharina. De versierselen die de jubilaris door de tijd heen mocht ontvangen waren dan ook zeer talrijk.

Bij het afscheid als staande deken in 1980 werd de heer Van De Mortel benoemd tot ere-staande-deken en als zodanig onderscheiden.

Nog één attribuut ontbrak: een **DEKENSTOK** voor zijn functie. Deze werd hem aangeboden, waarop in zilver de tekst was gegraveerd. Beschermheer W. Ch. J. M. v. Lanschot overhandigde de jubilaris een grote ingelijste groepsfoto van het gilde.

Namens het zuster-gilde **St. Barbara** bood Toon Verhagen een cadeau aan.

Ontroerd door al deze hartelijkheden sprak de heer v. d. Mortel een dankwoord, daarin benadrukkend hoe belangrijk het bewaren van en het handhaven van de oude gebruiken in het gilde zijn.

De feestdag werd besloten met een gezellig gildebal.

De Heer v. d. Mortel ook onze gelukwensen en nog vele jaren in goede gezondheid! (red. Maasland.)

ENSCHOT. Het gilde van **St. Joris - St. Sebastiaan** van Enschoot vierde met zijn gilde-ere-deken **pastoor W. J. Jacobs** groots feest. Op 7 januari herdacht pastoor Jacobs zijn 12½-jarig pastoraat. Door hem werd dan ook op zondag 19 januari de plechtige H. Mis gecelebreerd waarbij het gilde niet ontbrak. Op 1 januari is de gilde-ere-deken door Mgr. J. Ter Schure tot **Vicaris Generaal** benoemd van het bisdom Den Bosch, vandaar dat Mgr. Ter Schure hierbij aanwezig was. Omdat het gilde nog geen vendeliers had was een afvaardiging van Sint-Willibrordusgilde van Esch aanwezig om dit gebeuren op te luistern. Helaas speelde het

12½ jaar pastoraat, pastoor W. J. Jacobs' benoeming tot Opper-Deken van het gilde en receptie bij benoeming tot vicaris generaal in het bisdom Den Bosch.

weer parten zodat de vendelgroet aan kerkelijke en wereldlijke autoriteiten moest vervallen.

Bij de later op de dag volgende receptie heeft de overheid W. J. Jacobs b.g.v. zijn nieuwe functie bevorderd tot Opper deken van het gilde.

Op de jaarlijkse teerdag op 25 januari werd de H. Mis opgedragen door de Opper-deken Jacobs. Dit jaar was het wel een bijzonder jaar voor het gilde. Ook mochten ze Mevrouw A. Smits-Driessens, die reeds 35 jaar trouw lid van het gilde was in de bloemetjes zetten. Zij was het die in de "stille jaren" van het gilde het flakkerende vlaspitje heeft brandend gehouden. Na het overlijden van haar man was zij het waakvlammetje! Dat was ze zelf bijna vergeten. Daarom een welverdiende huldiging en dus van harte proficiat!

Door toedoen van de Hoofdman Dhr. W. van Spaandonk werd deze dag er een om met veel genoegten op terug te zien.

(Foto R. v. d. Loo).

BERKEL. Bij de familie v. d. Loo in Berkel werd op zondag 24 november 1985 een veldkruis ingezegend. Het is geplaatst op wens van Mari van de Loo ter nagedachtenis en bescherming van de buurtschap "de Berkelse Heikant"! Het gilde St. Hubertus heeft dit kruis geadopteerd en trok op die dag uit om dit te bevestigen. In zijn toespraak deed dat de Hoofdman W. Adams. Op de gedenkplaat staat: Gilde St. Hubertus 1860 - 1985. Pastoor J. de Vries zegende het kruis en door de vendeliers werd ter plaatse een vendelgroet gebracht.

Veldkruis inzegening te Berkel.

Zaterdag 18 januari was de laatste statiedag van St. Hubertus. Op woensdag daarvoor kwamen de gildebroeders bijeen voor de vleesverkoop van het varken. Mevr. Vromans had voor de snert gezorgd en deze was voortreffelijk. Gildeheer Pastoor J. de Vries droeg de H. Mis op, waarna de vendelgroet aan geestelijke en wereldlijke overheid werd gebracht. Hierna de koffietafel. In de middag bukschieten. Om vijf uur gildediner waaronder de hoofdman een overzicht gaf van het afgelopen jaar. Hij gaf een terugblik over de geslaagde gildekringdag 1985.

(Foto R. v. d. Loo)

LOONOPZAND. In ons vorig nummer van de Gildetrom hebben we melding gemaakt van vier jubilarissen die 40 jaar het gilde trouw hebben gediend. De foto was er nog niet, daarom plaatsen we nu graag deze foto, want 40 jaar is niet niks.

Hoofdman J. v. Riel van **Gilde St. Ambrosius**, reikt na zijn redevoering en felicitaties bloemen uit bij de huldiging van de vier 40-jarige gildebroeders, Cees Vermeer, (lid en standaardrijder), Ant. van Veldhoven (staande deken rentmeester), Jan Toorians (staande deken secretaris) en Jan Biemans (staande deken). De dames deelden in de bloemenschat mee, resp. Mevr. Toorians, Anneke Vermeer (zus van Cees), Mevr. v. Veldhoven en Mevr. Biemans.

Een uitzonderlijke gebeurtenis heeft bij het **gilde St. Ambrosius** plaatsgehad op zondag 2 februari 1986. Toen werd n.l. een doopfeest gehouden in de parochiekerk van Loonopzand, waar het hele gilde getuige was bij de doop van maar liefst vier gildebroederskinderen. In optocht trok het gilde naar de kerk waar de ouders en familieleden van de dopelingen hun opwachting maakten. In het priesterkoor vervulde gildeheer - pastoor Simons - de doopplechtigheid, omringd door de aanwezige gildebroeders in vol ornaat met al hun attributen.

Op de uitnodiging stond: "met het oog op de toekomst...". Hierop haakte de gildeheer in en zei dat het hier drie meisjes en een jongen waren die de gildegeleerden kwamen versterken. Hier is de vrouwenemancipatie reeds doorgedrongen door de doop van drie meisjes tegen één jongen. Het was een stijlvolle doop waarbij de grotere kinderen ook hun gebedjes zeiden. Het waren Marloes v. d. Hoven, Babette Dankers, Pascal van Dongen en Nikky van Riel. De pastoor sprak tijdens de dienst over de samenwerking, de broederschap en dienstbaarheid in het gilde en zei dat vriendschap hier op een hoog peil staat.

Hoofdman Van Riel dankte voor de plechtigheid en sprak de ouders en leden toe. Hij gaf het "met de paplepel" ingegeven vertrouwen in de kerk en het gilde letterlijk en figuurlijk gestalte en reikte de ouders de paplepel van het gilde over als aan-denken.

De ouders met hun kinderen keerden na de dienst naar huis terug en de gildebroeders namen een "afzakkertje in het schiethuis
"In de Bijenthuijnen".

HERPT. In "de Ploeg" op 30 november de teerdag van **Sint-Catharinagilde**. Om 2 uur jaarvergadering waaronder 2 nieuwe leden werden aangenomen. De kampioenschietsprijs 1985 opgelegd geweer en vrije hand was voor Rens Kouwenberg. De afwezigen kregen één gulden boete! Om 7 uur n.m. gildemis voor de gildebroeders en -zusters. Disco was er op de avond.

Deelgenomen werd aan de Hoofdlieëndag op 7 december met 7 personen. De winterkoning werd dit jaar Frans Geven. Dit is een wedstrijd om na het winterseizoen weer een goede start te hebben voor 1986. Winterkoning vrije hand werd Kees de Kort.

BESOIJEN. De statiedag van **Gilde St. Crispijn en Crispinianus** is gehouden op 29 oktober. Deze had een bijzondere betekenis wegens het 40-jarig lidmaatschap van J. van Hulten. Jan, thans tweede hoofdman, heeft de functie van koning en hoofdman vervuld. De huidige hoofdman de Louw bood hem een zilveren schild aan.

Tijdens de feestavond werden de prijzen van het schieten uitgereikt. 1ste pr. opgelegd geweer was voor R. de Gouw, 2 K. v. Hulten en 3 werd T. v. Daelen. Voor vrije hand geweer was 1 K. v. Hulten en 2 R. de Gouw. Op 10 november opende het gilde de binnenbaan voor de buks. Na de vereiste rondes werd de winnaar R. de Gouw. Het was een beker, ter beschikking gesteld door H. van Dongen; 2de werd H. de Louw Pzn.

De "Verloren Maandag" werd op 13 januari gevierd met de dames en doorgebracht met kaarten onder het nuttigen van worstebrood. De wisselbeker (rikken) was voor W. de Louw en voor jokeren voor Mevr. de Gouw.

25 januari nam het gilde deel aan de huldiging van zijn beschermheer door de Harmonie St. Crispijn van Waalwijk. Burgemeester Van Casteren kreeg een taart aangeboden van 1 m² grootte, die door het gilde werd gedragen onder het toezien van de hoofdman en twee vendeliers van het gilde.

BAARDWIJK. Sjeffe uit Bork, of eigenlijk Sjeff van Hulten, 88 jaar en 70 jaar gildebroeder werd bij **Gilde St. Ambrosius** op 7 januari op buitengewone wijze in de bloemetjes gezet. Om 9 uur

Loonopzand. Huldiging 4 jubilarissen van 40-jarig lidmaatschap bij het gilde St. Ambrosius.

verzamelde allen zich in de zaal van "Het Vosje" om naar de kerk te trekken. In het langskomen haalde men Sjeffe en echtgenote af na eerst een vendelgroet te hebben gebracht. De Gildemiss werd opgedragen door gildeheer, pastoor Schneider. Na de mis terug naar Het Vosje. In de middag koffietafel en 's avonds gildemaal. Onder het maal werd de 88-jarige Sjeffe van Hulten gehuldigd door Hoofdman Henk Pullens. Hij zei dat Sjeffe een "gildeman was in hart en nieren" en schetste in wel gekozen woorden de geweldige verdiensten van Sjeffe als tambour, schutbomenbouwer, maker van bijenkorven, de man van het richtinggeven tot wat het gilde nu is, een onmisbare schakel in de Baardwijkse gemeenschap. Sjeffe van Hulten heeft steeds zijn eigen stempel op juiste wijze weten te drukken op vriendschap, tevredenheid en behoud van tradities die het gilde naleeft.

Toen het gilde nog met het geweer schoot had men aan Sjeffe een echte tegenstander; hij fungeerde als commandant van het gilde en heeft nog steeds zitting in de Overheid; hij is een onmisbare en graag geziene man die met plezier over het verleden praat, ook met de jeugd.

Sjeffe heeft altijd het gilde als een vriendenclub gezien waar het met het gebruikelijke "borreltje" zeer gezellig is.

De hoofdman speldde Sjeffe een zilveren schild op en bood zijn echtgenote een bloemboeket aan ten teken van vastberadenheid en vertrouwen in het gilde van St. Ambrosius. Mogen beiden nog een lang en gelukkig leven hebben in een goede gezondheid is de wens van alle gildebroeders en -zusters.

Baardwijk, gildebroeder Sjeffe van Hulten met zijn echtgenote.
70 jaar gildebroeder.

DINTHER. Bij het gilde **St. Barbara** heeft de eerste gildedoopt plaatsgehad op 2de kerstdag 1985. Het was de zoon van Wim v. d. Leest die gedoopt werd in aanwezigheid van de Overheid, koning, vaandrig, vendelier, page en tambour. Pastoor-gildeheer bedienende de doop waarbij het

gildevaandel neigde. Door Henk Hanegraaf werden toepasselijke liederen gespeeld en gezongen. Moge de kleine Willem een goede gildebroeder worden.

Dinther. Gildedoopt.

Zondag 12 januari had de eerste nieuwjaarsreceptie van het gilde plaats. Na de receptie stonden de worstebroodjes klaar!

Het gilde heeft een erg druk jaar achter de rug. Het komende jaar zal meer aandacht gevestigd worden op het eigen gilde zoals tambours en vendeliers. Hoofdman Luijkx dankte voor het initiatief van de receptie en dankte speciaal Jongdeken Tinus Verhagen voor zijn inzet.

NULAND. De jaarlijkse teerdag van **St. Antonius Abt** was op 18 januari. Om 9 uur H. Mis, waarna vendelgroet aan Gildeheer Verbakel en burgemeester Schwiebbe. In gildezaal Vladderackten werd een nieuw naambord voor het gilde aangeboden door P. v. Nuland. Het werd onthuld door mevrouw v. d. Bosch, weduwe van de in 1980 overleden hoofdman. Na de koffietafel bood de oude koning Bert v. d. Dussen de huidige koning zijn koningschild aan. Op het schild komt het wapen van zijn familie voor.

's Avonds werd het wisselschild uitgereikt van 1985 aan J. Maas. De schutter van het jaar was P. Tielmans. Bij de dames won Mevr. Maas-v. Dijk.

Gilde St. Antonius Abt Nuland.

Op zaterdag 28 december trad tamboer G. v. d. Schoot in het huwelijk met Helma Pepers.

Het gilde begeleidde hen naar het gemeentehuis en de kerk in Geffen.

Gerrie trouwde in gildelokostuum, wat bijzonder gewaardeerd werd door de andere gildebroeders.

Na de mooie plechtige H. Mis trok het gilde met in hun midden het echtpaar naar de feestzaal. Tijdens de receptie werd door de tamboers een mars geslagen omdat de ruimte voor een vendelgroet te klein was.

Uit handen van de hoofdman Th. Hanegraaf kreeg het echtpaar een mooi delfts blauw bord aange-

boden met tekst.

De hoofdmans wenste hun nog een mooie dag toe en veel goeds in de toekomst.

Gilde St. Antonius Abt Nuland.

ELSHOUT. In het boek van 50 jaar gilden Maasland zijn voor de **Onze Lieve Vrouwe Schuts** enige foutjes geslopen. Enerzijds is dat gekomen door onduidelijke aangeleverde copij en anderzijds een door de redactie over het hoofd geziene regel.

1e kolom blz. 90, 2 de regel moet worden: wapens van voornoemde families teruggeschonken. Een nieuwe schutsboom werd geplaatst op 1e kolom blz. 91 r. 1: gou- moet zijn lo- idem regel 13: stuk, moet zijn stok.

DE LANGSTRAAT. Voor de oprichting van de Kring Baronie-Markiezaat was de Langstraat ingedeeld bij kring Maasland. Vandaar even een berichtje:

Ruim dertig jaar geleden kocht de gemeente **Raamsdonk** van een particuliere verzamelaar het gildezilver terug van het **gilde St. Bavo** aldaar. Dit is de oorzaak dat men nu bezig is het gilde van St. Bavo te heroprichten. Gesprekken zijn gevoerd en men heeft grootse plannen om het te verwezenlijken tegen dat de parochie haar feest gaat vieren in 1987. Op 6 oktober 1985 heeft men aldaar het gilde van St. Ambrosius uit Baardwijk uitgenodigd om iets van het gildewezen te laten zien en een schietdemonstratie te houden. In het ontmoetingscentrum werd later door J. Toorians een uitleg gegeven over het gildewezen en is men gestart met een commissie om de plannen te realiseren. Als het zo ver is dan zal dit gilde in de kring Baronie Markiezaat worden ondergebracht. Men tast af wat hier kan en wat de mogelijkheden zullen zijn. U hoort nog nader van ons.

Nieuwjaarswens:

De gilden van Huissen (Gld) zonden ons een nieuwjaarswens met fraaie foto. Dank U; wederkerig een voorspoedig 1986!

Ook **Werchter** in België zond ons een goede wens bij de jaarwisseling. Dit naar aanleiding van de ontmoeting de afgelopen zomer van diverse gilden op het ongedwongen Vlaamse gildefeest aldaar, van Noord-Brabant en onze Zuiderburen - Vlamingen, Brabanders en Kempenaren.

Werchter verwacht steeds verdere uitbreiding van de vriendschapsbanden tussen Noord en Zuid. We zullen daar nog wel meer van horen.

In 1985 waren in Werchter de volgende gilden te gast: Hapert, Lieshout, Oudenbosch, Stiphout, Valkenswaard, Loonopzand (St. Ambrosius), Leende en Oisterwijk van onze federatie.

De Hoofdman van St. Sebastiaan van Werchter, de heer André van Rompuy is thans de hoofdman van het gewest Midden-Brabant tot 1990. Oost- West- en Midden-Brabant zijn de gewesten van de "Hoge Gilderaad van Brabant" waarbij een dertigtal gilden (ouder dan de Franse revolutie) zijn aangesloten. Elk van deze gewesten heeft een eigen bestuur en de werking ervan is zeer verschillend.

André en zijn gevolg zal er in alle geval voor zorgen dat in het gewest Midden-Brabant de echte Gildetraditie in het Hart van Brabant nooit verloren zal gaan.

André sukses! (Red. MSL.)

N.B. In gewest Midden-Brabant zijn de gilden aangesloten van Aarschot, Haacht, Wespelaar, Kampenhout, Hummelgem, Keerbergen, Weerde en Werchter.

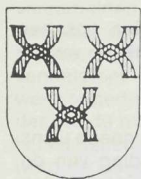
Het gewestfeest van 1986 heeft plaats in Hummelgem.

MAASLAND. We hebben hier wat nieuws opgenomen van buiten onze grenzen, doch dat deden we om wat breder georiënteerd te zijn. Het had mogelijk algemeen nieuws kunnen zijn, maar het komt bij Uw secretaris terecht en die laat het U graag lezen. Mochten meerdere gegevens bekend zijn en wil men weer meer weten dan zal dat moeten kunnen.

Graag zien wij weer berichten van onze eigen gilden voor het volgende nummer tegemoet.

Loonopzand, 2 februari 1986.

J. Toorians,
Deken schrijver
Kring Maasland.

Nieuws uit Peelland

Aktiviteiten Kring "Peelland"

26 april Koningschieten Sint-Jorisgilde Asten.
10 mei Reünie van alle gildebroeders uit Noord-Brabant, die een vendeldemonstratie in het Olympisch Stadion te Amsterdam hebben gegeven 1945-1948.

2 juni Koningschieten St. Antonius Abt Gilde Deurne.
14 sept. Koningschieten St. Antonius Abt Gilde Mierlo-Hout.
21 sept. Jaarfeest Sint-Jozefheil Jan-de-Witkliniek Bakel.
7 nov. Koningschieten Sint Willibrordusgilde Bakel.

Beknopt verslag Jaarvergadering Kring Peelland

Op dinsdag 28 januari 1986 vond te Lieshout de jaarvergadering plaats.

Hoofdman Ferd van Thiel opende deze vergadering. Hij heette de 19 aanwezige gilden hartelijk welkom. In het bijzonder de Ere-leden Noud Giesbers, Piet Adriaans en W. Meulendijks. Antoon Engelen was wegens ziekte niet aanwezig.

Vervolgens werden de ontvallen gildezuster en gildebroeders met gebed herdacht n.l. Martinus Berkers Lierop, Willem van Doorn Someren, Theo van de Heuvel Gemert, Piet van Eijk Lierop, Cor Verhoeven Gemert, gildezuster Joke van de Velden-Slaats Lierop, Piet Cortooms Lierop en Willem van de Ven Lierop.

Notulen van de najaarsvergadering 1985 werden op een kleine opmerking na goedgekeurd: dank aan deken-schrijver.

Ingekomen stukken/mededelingen

- Gilde St. Jozef Deurne houdt op 4 maart in gildehuis Baars een lezing over het gildezilver binnen de Noord-Brabantse gilden.
- Uitnodiging van Limburgse Schutterij Antonius Tegelen. Zij vieren hun jubileum. Naar aanleiding hiervan worden een aantal gilden uit kring Peelland uitgenodigd omdat Peelland de aangrenzende kring is.

Verslag penningmeester Jac. Huijbers

Hem werd dank gebracht voor de goede zorgen over de centjes. De financiële bescheiden zijn door de kascommissie gecontroleerd en goed gekeurd.

Jaarverslag van dekenschrijver Jan Verheijen

Uit het verslag dat aan de gilden werd uitgereikt, bleek dat de gilden Peelland een levendig jaar hebben gehad, "Jubileum 50 jaar gilden Peelland", Pausbezoek in Nederland en 50 jaar Federatie waren de voornaamste activiteiten. Met applaus werd dank gebracht aan de opsteller van dit 50 blz. verslag.

Bestuursverkiezing

Aftredend volgens rooster, voorzitter Ferd van Thiel en de raadsheren Jan van Dooren, Bob Dusseldorp en Jo v. d. Ven. De drie raadsheren werden bij acclamatie herkozen.

De voorzitter werd vervolgens met overgrote meer-

derheid der stemmen herkozen. Hij dankte de vergadering voor het vertrouwen in hem gesteld. Uw voorzitter vindt het zeer prettig werken met het kringbestuur en zeer zeker met de gilden van onze kring.

Boek 50 jaar gilden in Peelland

Er zijn nog een 170-tal boeken; wij vragen dan ook aan de gildebroeders volledige medewerking om deze boeken nog te verkopen, want dan pas zijn wij uit de schulden.

Stichting Zomerpostzegels

Voorzitter zegt dat onze Kring een subsidie heeft ontvangen van deze stichting. De vraag aan de gilden is: als straks een beroep op de gilden wordt gedaan zegels te verkopen, zij dan ook welwillend zullen medewerken.

Rondvraag

Van deze rondvraag werd veel gebruik gemaakt. De voorzitter kon eenieder tevreden stellen.

P. Pennings, voorzitter van de vendelcommissie lanceerde een voorstel om in Peelland te komen tot het samenstellen van een vendelgroep, van een 40-tal vendeliers, die dan samen kunnen optreden bij diverse gelegenheden.

Verder bedankt hij het Sint-Servatiusgilde uit Lieshout voor de prettige samenwerking bij de kringdag.

Gildebroeder Gevers Sint-Servatiusgilde Lieshout, vraagt aan de aanwezige gildebroeders: "Wie heeft op 31 december 1985 het Lieshoutse gilde op TV. zien optreden?" Het betreft een filmverslag in het jaar 1928.

Zij die dit toevallig hebben opgenomen graag contact op nemen met het gilde uit Lieshout.

Gildebroeder Liender Gemert

De aktie "Mee naar Bakel", huisvesting achterblijvende partners, is een geweldig succes geweest. De gilden uit Peelland die hieraan medegewerkt hebben mag ik namens de organisatie hartelijk danken.

Gildebroeder Sijbers Lierop, vraagt aan de aanwezige gilden, welke hoogte van subsidie zij krijgen van hun gemeente.

Voorzitter antwoordt hierop dat een gilde hoge kosten heeft en in veel gevallen zullen de gilden zich het meest naar buiten presenteren.

Maar ik ben de mening toegedaan dat de subsidie niet het belangrijkste is.

Gildebroeder Lomans Someren-Eind, vindt dat de gilden geen uitnodigingen moeten versturen bij 25-jarige jubilea, men moet dan elke week op pad en dat brengt veel kosten met zich mee.

Voorzitter: een gilde is autonoom, maar persoonlijk kan ik met U meedenken.

Gildebroeder de Jong Beek en Donk, deelt mede dat de reünie van medewerkers welke in

1945 - 1948 gezamenlijk een vendeldemonstratie hebben gegeven in het Olympisch Stadion te Amsterdam, op 10 mei 1986 doorgang zal vinden.

Voorzitter Ferd van Thiel sluit de vergadering binnen de geplande tijd met de christelijke groet.

Jan Verheijen,
Dekenschrijver Peelland.

Gilde St. Lambertus Someren-Eind

De gilde kwam in gildehuis H. Lomans bij elkaar voor hun algemene jaarvergadering. Nadat Hoofdman Frans Lomans vele gildebroeders had bedankt voor hun inzet in het afgelopen jaar, was het de beurt aan secretaris Jan Verheijen voor het voorlezen van het jaarverslag dat de leden van tevoren in boekvorm hadden thuisgekregen.

Uit het 28 blz. verslag viel op te maken dat de gilde weer een levendig jaar achter de rug had.

Penningmeester Piet van Houts moest tot zijn spijt een nadelig saldo mededelen, maar dit komt doordat het gilde een nieuwe schietaccommodatie heeft gebouwd op het schietterrein.

Bij de bestuursverkiezing waren penningmeester P. van Houts en de raadsheer Tiny Leuken aftredend; beiden werden weer in het bestuur opgenomen.

De aanwezige gildebroeders vonden het jammer dat gildebroeder Frans van Doren zich niet meer beschikbaar stelde voor de schietcommissie, want eenieder is er van overtuigd dat Frans niet te missen is voor zo'n commissie.

Reünie "Stadionvendeliërs 1945-1948" te Beek en Donk

Niet vaak zal het Amsterdammers overkomen zijn dat zij werden gewekt door de muziek van gildetrommen. Toch is dit in de jaren kort na de tweede wereldoorlog met veel nadruk voorgekomen en wel bij vier evenementen, waarvan er drie door wijlen Karel Briels werden geregisseerd en plaats vonden in het Olympisch stadion aldaar. Deze vier gebeurtenissen waren:

"Het spel der bevrijding"	in augustus 1945
"Het drama der bezetting"	in mei 1946
"Het mirakel van Amsterdam"	in augustus 1946

en de feestelijkheden t.g.v. de kroning van H.M. Koningin Juliana in augustus 1948

Hierbij gaven een groot aantal gildebroeders van verschillende Noord-Brabantse schutsgilden gezamenlijk een vendeldemonstratie en een bewijs van saamhorigheid en hechte broederschap.

Bij vele van de toenmalige deelnemers is de herinnering aan deze evenementen als gezamenlijke belevens nog springlevend. Dat merk je gauw genoeg als je op gildefeesten met oudere gildebroeders hierover in gesprek raakt.

Het gilde van St. Antonius te Beek en Donk heeft het plan opgevat om op zaterdag 10 mei 1986 een reünie te organiseren van al die gildebroeders (en hun betere helft), die toen direct of indirect hebben deelgenomen aan de hierboven aangehaalde

evenementen. Of deze gildebroeders thans nog lid zijn van een gilde of niet doet uiteraard niet ter zake, immers, eens gildebroeder, altijd gildebroeder.

Wij stellen ons voor die middag met z'n allen door te brengen met het ophalen van oude herinneringen, veel vrolijkheid en gezelligheid en vooral veel vriendschap en broederschap.

Daar het aan het organiserend comité niet, of althans zeer onvolledig bekend is welke gilden en welke gildebroeders toen van de partij waren, is het ons helaas niet mogelijk alle gildebroeders persoonlijk aan te schrijven. Wij verzoeken daarom alle gildebroeders dit verhaal door te geven aan oudere gildebroeders; niet iedere gildebroeder is geabonneerd op de Gildetrom.

Aan gildebroeders die het voornemen hebben aan deze reünie deel te nemen verzoeken wij dit even mee te delen aan het organiserend comité; zij krijgen dan t.z.t. nadere informatie toegezonden. Een kaartje met naam en adres is voldoende. Ook belangstellenden zijn uiteraard van harte welkom.

Wij hopen op een grote opkomst met veel goede vertellers en vooral: laat uw goede humeur niet thuis.

Het Organiserend Comité,
p/a Jhr. J. O. de Jong van Beek en Donk,
Kasteellaan 4, 5741 PJ Beek en Donk.

Gilde O.L. Vrouw Aarle-Rixtel

Afscheid Deken-schrijver

Op de onlangs gehouden jaarvergadering nam Gérard Barten afscheid als deken-schrijver, een functie die hij al 20 jaar vervuld had. Wel blijft hij zitting houden in het bestuur. Hoofdman Jan van Dooren complimenteerde in zijn toespraak Gérard voor het vele werk dat hij in die 20 jaar als deken-schrijver voor het gilde gedaan had. Op gepaste wijze besloot de Hoofdman door Gérard namens het gilde een zilveren schild op te spelden.

Als nieuwe deken-schrijver werd benoemd Henk Sterken.

Het nieuwe secretariaatsadres is:

H. J. M. Sterken,
Opstal 13, 5735 CA Aarle-Rixtel,
tel.: 04928-2221.

In Memoriam

St. Antonius Abt Lierop

Op 28 maart werd met gilde-eer begraven onze gildebroeder **Piet van Eijk**. Piet was gedurende 53 jaren lid van ons gilde. In 1938 werd Piet Koning van ons gilde, dit is hij gebleven gedurende de oorlog tot 1946. Ook heeft hij zitting gehad in het bestuur Kring Peelland.

Wij hebben in Piet een fijne gildebroeder gehad die zijn sporen voor de gilde heeft verdiend.

St. Antonius Abt Lierop

Op 6 juli overleed gildezuster **Joke Slaats** echtgenote van Frans van de Velden. Zoals een vrouw, vóór de nacht valt, de deuren sluit en de lichten één voor één dooft, zo heeft Joke afscheid genomen van het leven. Berusting heeft zij niet gekend; zij heeft gevochten voor wat zij waard was, maar

kon de ongelijke strijd niet winnen.

Of toch? Want staat er niet geschreven, dat zij, die het leven willen behouden, het zullen verliezen?

Het gilde heeft haar op 10 juli met gilde-eer naar haar laatste rustplaats begeleid.

Moge zij rusten in vrede.

St. Antonius Abt Lierop

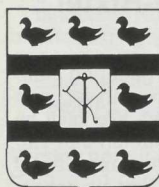
Op 21 december werd met gilde-eer ten grave gedragen gildebroeder **Willem van de Ven**. Willem was gedurende 25 jaar lid van ons gilde en heeft zich voor het gilde bijzonder verdienstelijk gemaakt. Dat hij moge rusten in vrede.

Op 31 januari 1986 overleed op 79-jarige leeftijd gildebroeder **Frans van de Laar**.

Frans was gedurende 46 jaar een trouw gildebroeder, hij droeg het gilde een warm hart toe.

Op 5 februari werd hij met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats gebracht.

Dat hij moge rusten in vrede.

Kring Land van Cuijk

Jaarvergadering Kring Land van Cuijk.

Voor de algemene jaarvergadering, welke traditiegetrouw plaats vond op de laatste zaterdag van januari waren de gilden dit jaar te gast bij het Sint-Matthias-gilde van Oploo.

Van alle gilden was het bestuur met vaandeldrager en een gildetromtamboer uitgenodigd voor de Eucharistieviering.

Om 10.15 werd vanaf het gildehuis "De Oude Heerlijkheid" via een korte tocht door het centrum van het dorp naar de kerk getrokken waar om 10.30 de plechtige Eucharistieviering met gilde-eer begon.

De H. Mis werd gecelebreerd door de kringgildepriester Em. pastoor van Oers, geassisteerd door

pastoor Botden van Oploo.

De geplande vendelgroet aan geestelijke en wereldlijke autoriteiten - ook de nieuwe burgemeester van Oploo en van Veghel en echtgenote waren aanwezig - kon wegens de hevige rukwinden niet doorgaan. Men behoefde slechts de straat over te steken naar het gildehuis alwaar een voortreffelijke koffietafel werd geserveerd.

Tien minuten over een opende de voorzitter C. W. J. Baron de Weichs de Wenne de vergadering, welke zo vlot verliep dat de 20 agendapunten reeds om 15.30 waren afgewerkt, waarna de voorzitter allen dankte voor hun opkomst, vooral het Sint-Matthiasgilde van Oploo voor de voortreffelijke organisatie en allen een goed gildejaar toewenste.

Enkele punten uit de jaarvergadering:

- * Het verslag van de vorige vergadering en het financieel verslag 1985 werden zonder aanmerkingen goedgekeurd met alle lof voor de kringsecretaris-penningmeester A. Konings voor het vele en punctuele werk.
- * Over de vereffening van het tekort van het gildeboek "De Gouden Guld" wordt een bijeenkomst gehouden op 27-2-1986.
- * Van de 30 gilden waren 29 aanwezig, het afwezige gilde had verplichtingen elders.
- * De bestuursleden P. H. J. Arts te Oeffelt en J. M. van Dongen te Zeeland waren aftredend en herkiesbaar. Er waren geen tegenkandidaten en met applaus werd hun nieuwe ambtsperiode begroet.
- * Het Sint-Lambertusgilde te Huisseling werd onder applaus toegelaten tot de kring. Het was 75 jaar geleden dat bij dit gilde het koningschieten weer had plaatsgevonden. Het bijzondere voor de kring is dat het gilde van Huisseling alleen schiet met de kruisboog.
- * De gildedagen voor 1986 zullen zijn op:
11 mei Kringdag te Groeningen.
17 aug. Vrije gildedag te Zeeland.
- * De gildedagen voor 1987 zijn toegewezen aan:
31 mei Kringdag te Aijen
9 augustus Vrije gildedag te Grave.
- * Op zondag 6 september 1987 wordt door het

Groot Gaesbeker Gilde in Soest een landjuweel georganiseerd.

- * De gildedagen voor 1988 werden toegewezen als volgt:
Kringdag Maashees
Vrije gildedag Ravenstein
- * Voor de gildemis van de H. Kruisbedevaart (Kreuzwallfahrt) in Kranenburg op zondag 6 juli en voor de tuinfeesten bij kasteel Kalbec (Goch) op 6 en 13 juli gaven zich een voldoende aantal leden op.
- Voor de opluistering van de bedevaart oud-militairen te Handel op 25-5 a.s. meldde zich het St. Jacobusgilde Zeeland.
- * De volgende diploma's werden uitgereikt:
Gepromoveerde vendeliers:
F. Jans te Oploo en M. Bonants te Bergen van klasse B naar klasse A.
4 gildetromgroepen, gilden Maashees, Zeeland, Ravenstein en Oploo van klasse B naar klasse A.
- * Besloten werd om een kringonderscheiding in te stellen.
- * Mededelingen:
Schrijven van het dagelijks bestuur van de Noordbrabantse Federatie inzake het oprichten van het gilde-altaar in de St. Jansbasiliek te 's-Hertogenbosch. Gewacht wordt op nadere mededelingen van de Federatie.

In Memoriam

Sint-Martinusgilde Gennep.

Op 1 januari 1986 ging een groot gildebroeder en een zeer gewaardeerd lid van ons heen. **Gérard Delahaye**. Zijn gezondheid was de laatste jaren wel wat minder geworden, maar toch kwam zijn heengaan op een niet verwacht ogenblik. Gérard heeft voor het gilde veel verdiensten gehad. Hij was jaren lang commandant, secretaris, penningmeester en voorzitter van ons gilde. Daarnaast was hij vele jaren Kring Kapitein van de Kring Land van Cuijk waarvan hij ook ere-lid was. Waardoor hij op een eigen wijze de oude gildegedachten bij zijn leden levendig hield. Het gilde stond bij hem voorop. Met ere heeft hij in zijn tijd het gilde steeds vertegenwoordigd en is hij dikwijls getuige geweest van prachtige gilde-evenementen. Gérard was gildebroeder in hart en nieren. Zijn plotseling heengaan was wel een onvoorbereid afscheid van het gilde, maar de herinnering aan een goed christen, die zijn leven in dienst stelde van God en medemens zal ons steeds bijblijven.

Het gilde heeft hem op zijn laatste gang begeleid in de Sint-Martinuskerk te Gennep, en bij de bijzetting op het kerkhof Gennip-Zuid; met gilde-er werd afscheid van hem genomen.

Wij Gildebroeders danken Gérard voor zijn bezielende kracht voor ons gilde en hopen dat hem een ereplaats is bereid in het hemelse gilde bij God. Mogen zijn vrouw en familieleden troost vinden in de gedachten van het eeuwig geluk bij God. Hij ruste in vrede.

Schuttersgilde St. Antonius Abt Biesselt-Mook

Ons koningspaar 50 jaar getrouwd.

Op 23 juni 1985 is het Grad de Best geweest, die het laatste stuk van de houten vogel naar beneden

heeft geschoten. Het is hem dan na zeven maal meedoen toch gelukt. Grad is de nieuwe koning. Zijn echtgenote Betje de Best-Verhey staat hem als koningin ter zijde.

Mook heeft in de 18e eeuw ook een voermansgilde gekend, dat in de franse tijd is verdwenen. Maar voerlieden zijn er in Mook natuurlijk gebleven. Grad is er zo een. Eerst met paard en kar later met een vrachtauto. Tot aan de leeftijd van de wijze gepensioneerden heeft hij altijd klaar gestaan om allerhande vrachten te vervoeren, van melk tot steenkool.

Als leden van het gilde zijn Grad en Betje trouw aanwezig bij vrijwel alle activiteiten.

Toch is het gilde niet hun enige liefde. Ten eerste hebben zij elkaar. Daarnaast zijn ze ook nog steeds actief in het gemeenschapsleven van Mook en Molenhoek. Om maar te noemen de E.H.B.O., de Bond van Ouderen en de plaatselijke afdeling van de Zonnebloem. De rest van zijn tijd brengt Grad door in zijn moestuin. Menig lid van het gilde kent de kwaliteit van zijn boontjes, sla of andijvie. Ook is in die moestuin, volgens Betje, de tweede liefde van Grad te vinden. In een door hem zelf gemaakte grot staat een beeltenis van de Moeder Gods Maria, altijd vereerd met verse bloemen en een "eeuwig" brandende kaars.

Ja, Grad is koning. Maar dit is niet de enige reden om feest te vieren. Op 19 november 1985 hebben Grad en Betje herdacht dat ze 50 jaar getrouwd zijn. De herdenking van dit feit is natuurlijk niet zonder de aanwezigheid van het gilde verlopen. Vrijdag 22 november 1985 is als feestdag uitgeroepen. Om 13.30 is er in de kerk van St. Antonius Abt te Mook een plechtige Eucharistieviering gehouden. Het gilde begeleidt het gouden bruids- en koningspaar ter kerke. Na de toespraak van de

gildepastor is tijdens de eucharistieviering het nieuwe koningsschild dat Grad zal dragen gewijd. Naast de gebruikelijke vermeldingen van naam en datum heeft Grad de volgende regels op dit schild laten graveren:

Mijn schild ende betrouwen
Zijt Gij o God mijn Heer
Dit schild heb ik geschoten
Op St. Jansdag U ter eer.
Ware 79 jaar alt.

Na de eucharistieviering begeleidt het gilde met vliegend vaandel en slaande trom het gouden paar en de familie naar de feestzaal.

Op de druk bezochte receptie is namens het gilde een grote ingelijste groepsfoto van het koningspaar met het gilde aangeboden.

Na de receptie komt het feest in de kring van kinderen, kleinkinderen, familie en vrienden pas goed op gang. De aanwezige gildemeesters en de hoofdman trekken zich in de loop van de avond terug om als ordebroeders van St. Antonius Abt terug te keren. Ze hebben met toestemming van St. Petrus de poort van de hemel mogen verlaten om naar de "Poort van Limburg" (de naam van de feestzaal) te gaan. Er wordt door de in sterrenmij bruin geklede Antoniusbroeders gemediteerd, gezongen en stiekum een pilsje gepakt. Onderwijl worden Grad en Betje ook nog door hen toegeproken.

Tot in de kleine uurtjes is er gefeest en gepruift.

De gildemeesters en alle andere leden van het gilde wensen Grad en Betje ten eerste nog een goed koningsjaar toe en verder nog heel veel jaren samen in goede gezondheid in de kring van allen die hen dierbaar zijn.

Kring „Baronie en Markiezaat”

Gilde Sint Bavo Rijsbergen

Op 13 december heeft het gilde zijn jaarvergadering gehouden. Op de agenda was ook vermeld de verkoop van het gilde-vaandel, dat was vrij gekomen door het overlijden van de Cornet Piet Daemen. Hij heeft het vaandel gekocht in 1947 en al die jaren in zijn bezit gehad; hij was lid vanaf 1935 en tot ± 1965 werd dit vaandel te paard gereden.

De Hoofdman leest het reglement voor, welke verplichtingen hij heeft voor de aankoop van het vaandel. De Cornet komt in het bestuur door aankoop van het vaandel; bij overlijden of uittreden komt het vaandel terug aan het gilde, en kan het kooprecht weer aan de leden worden aangeboden, koper is vrij van gelag, wel moet hij zijn verplichtingen nakomen, zoals rotten schieten, alle vergaderingen bij wonen, bij het naar buiten treden van het gilde is men verplicht het vaandel te dragen; is hij verhinderd dan moet hij zorgen voor een vervanger. Bij in gebreke blijven zal het laatst ingetreden lid het vaandel moeten dragen tegen vergoeding van f 5,- hetwelk via het gilde door Cornet op de teerdag zal worden betaald. De

Hoofdman geeft het over aan de vergadering en dan kan de verkoop van het vaandel beginnen; er zijn een 8-tal leden welke interesses hebben. De spanning was te snijden en na een tijd kwam het laatste bod van Jac Diemen (Haest) zoon van Piet Daemen, en bleef het vaandel bij de familie Daemen. Jac is lid vanaf 1970 en ongetwijfeld zal Jac met dezelfde grote inzet voor het gilde in de voetsporen van zijn vader treden.

Met de teerdag wordt ieder jaar een deken benoemd; dit is volgens oude traditie. Deze neemt dan voor twee jaar zitting in het bestuur, men noemt dat de komende deken; zijn voorganger is de gaande deken. De eer viel dit jaar te beurt aan Jan van Opstal. Men kan deze functie maar een keer krijgen toebedeeld en gaat volgens de ledenlijst; het langst ingetreden lid wordt deken. Jan van Opstal een zoon van de vroegere Hoofdman Corns van Opstal die van 1949 tot 1965 deze taak vervulde, vanaf 1965 de huidige Hoofdman Piet Boot. Ook heeft er een wisseling plaats gevonden voor wat de Overdeken betreft. Burgemeester Hartman heeft Rijsbergen verlaten, na de periode 1974-1985.

Burgemeester de Jaeger is in Rijsbergen geko-

men en hij heeft zich bereid verklaard deze taak waar te nemen, wat zeker een goede zaak genoemd mag worden.

Bestuur Gilde Sint Bavo Rijsbergen

Sintebesjaansdag te Hoogerheide

Zaterdag 18 januari heeft het Gilde St. Sebastiaan Hoogerheide zijn jaarlijkse Sintebesjaansdag gevierd.

De weergoden waren ons niet goed gezind door ons te trakteren op slecht weer waardoor besloten werd, i.p.v. in optocht, per auto naar de kerk te gaan.

Wij hadden nog een tweede tegenslag n.l. onze Deken-schrijver B. Minnebach was door ziekte verhinderd en de Gildeheer Pater Alexander was, herstellend van een ziekte, genoodzaakt een vervanger op te zoeken.

Tot ieders tevredenheid werd de Mis opgedragen door Pater Cris Lankreyer die wij hartelijk danken voor zijn bereidwilligheid en medewerking.

Na de kerkdienst werd besloten de gebruikelijke vendelhulde om te zetten in een vendelgroet voor het altaar.

Na terugkomst in cafe "De Arend" werden wij onthaald op koffie met cake.

Normaal worden de activiteiten van het afgelopen jaar belicht maar door afwezigheid van de Deken-schrijver werden alleen de hoogtepunten belicht door schatbewaarder L. Minnebach. Een paar punten ter toelichting:

Op 19 mei 1985 werd het echtpaar Cor en Frans Stuyts gehuldigd als 40-jarige jubilarissen van het gilde. Aan Cor werd een hanger en Frans een zilveren schild met inscriptie overhandigd.

Maar op Sintebesjaansdag werd het echtpaar nogmaals in het zonnetje gezet door overhandiging van de erbij behorende oorkonde.

Wij wensen hun nog vele jaren.

De verdere middag werd doorgebracht met het

Peter van der Poel behaalde het Brabants Kampioenschap tamboers voor junioren.

spelen van een Bourgondische vijfkamp waar een sportief wedstrijdelement werd ingebracht door het ter beschikking stellen van diverse prijzen.

Voor de jeugd, dames en heren aparte prijzen.

Rond half zeven werd een voortreffelijk diner voorgeschoteld waardoor de reeds aanwezige feestelijke stemming werd versterkt.

Na het diner was het tijd voor het kiezen van een nieuwe deken. Dit jaar, was op verzoek van de leden, de procedure veranderd.

Voorgaande jaren staken de vrouwen de hoofden bij elkaar en kozen zo de Deken maar dit jaar werd de stemming schriftelijk uitgevoerd.

Er werd op 2 leden gestemd waarbij uiteindelijk de vorige Deken werd herkozen.

De dag werd prettig afgesloten met een gezellig samenzijn dat muzikaal werd opgeluisterd.

De volhouders hielden het uit tot in de kleine uren ondanks het niet kunnen uitslapen daar het gilde de volgende dag was uitgenodigd als gast-gilde bij de heroprichting van het Sint-Sebastiaansgilde Bergen op Zoom/Borgvliet. Waar ieder lid dan ook present was.

Deken Piet de Graaf

B. Brosens 25 jaar Hoofdman te Klein-Zundert

Op zaterdag 9 november werd aandacht geschonken aan het feit dat **Bart Brosens** vijftienvintig jaar hoofdman was van het **gilde St. Willibrordus**. Een markant feit is tevens dat zijn vader Charles Brosens deze functie ook gedurende een aantal jaren heeft vervuld. Het gildewezen zit dus in zijn bloed wat ook wordt bewezen door zijn 54-jarig lidmaatschap van het gilde. Om negen uur 's morgens verzamelden de gildebroeders en -zusters zich in het gildelokaal om de hoofdman volgens oude traditie aan huis af te halen. Om tien uur volgde de plechtige mis waarin de pastor, tevens gildeheer, de hoofdman reeds toesprak. Na aankomst in het gildelokaal werd na het drinken van een bakske koffie met gebak ter ere van de jubilaris een feestvergadering gehouden, onder voorzitterschap van de overhoofdman Molhoek, tevens burgemeester van Zundert.

Namens de overheid en het gilde sprak ouderman Kees Kustermans en dankt de hoofdman voor het vele werk dat hij samen met hem had mogen verrichten. Als blijken van waardering hiervoor bood hij Bart een fraaie fauteuil aan. Aan Mevrouw Brosens werden bloemen aangeboden. Hierna kwam de heer van Rijckevorsel, voorzitter van Baronie en Markiezaat aan het woord. Ook de heer van Rijckevorsel had veel lovende woorden aan het adres van de hoofdman. Na zijn woorden spelde hij hem de kringonderscheiding op. De heer Hereijgers sprak de jubilaris toe namens de schutterskring Zundert-Rijsbergen. In zijn speech memoreerde hij de vele verdiensten van de zilveren jubilaris in zijn tijd als hoofdman en als voorzitter van de schutterskring die hij meer dan 15 jaar heeft vervuld. Als herinnering werd hem een tinnen wandbord aangeboden met inscriptie. Als laatste spreker kwam overhoofdman Molhoek aan het woord. Deze ging nog eens terug naar het ontstaan en de betekenis van het gilde. Ook hij had veel bewondering voor de wijze waarop Bart

Brosens zijn functie heeft vervuld. Hierna vond een vendelhuide plaats, uitgevoerd door enkele gildebroeders van St. Joris uit Rijsbergen. Na deze dag was een zichtbaar ontroerde Bart Brosens een gelukkig man. Op 1 januari 1986 heeft hij zijn functie als hoofdman neergelegd.

Fr. Luijten,
ouderman.

Kees Kustermans geen sekretaris meer

In 1985 is Kees Kustermans van het gilde St. Willibrordus te Klein-Zundert gestopt als sekretaris-penningmeester.

Hij vervulde deze functie sinds 1949 en zijn mededeling sloeg in als een donderslag bij heldere hemel. Kon het gilde St. Willibrordus wel verder zonder zijn bekwaamheden? De toekomst zal wellicht een antwoord geven op deze vraag. Kees heeft deze functies op meer dan correcte wijze vervuld. Vele uren heeft hij aan het gilde besteed en bergen werk verzet. Voorwaar geen gemakkelijke taak die door velen vaak ten onrechte wordt onderschat. In de algemene vergadering werd Kees in het zonnetje gezet en werd hij toegeproken door hoofdman Brosens die hem roemde voor de prettige samenwerking, die meer dan 25 jaar is geweest.

Kees ontbreekt op geen enkele gildenbijeenkomst. Hij is erg geïnteresseerd in het gilde.

Als blijken van waardering werd hem een prachtig tinnen bord met inscriptie en een gildenboek aangeboden.

Kees bedankt voor het vele werk dat je voor St. Willibrordus hebt gedaan.

Fr. Luijtens,
ouderman.

2 Gildebroeders onderscheiden te Terheijden

Vrijdag 22 november heeft de heer H. van Rijknevorsel, voorzitter van de schuttersgildenkring Baronie en Markiezaat aan de gildebroeders Frans van Oosterhout en Drik Snellens de "Onderscheiding van Verdienste" uitgereikt.

Dit gebeuren heeft in de gildekamer plaatsgevonden en is bijgewoond door de families van de jubilarissen, eredecken-burgemeester van Maasakkers en gildeheer-pastoor Rombouts, alsmede de overige gildebroeders met hun echtgenoten.

Frans heeft het ere-teken gekregen vanwege zijn langdurig en trouw lidmaatschap van meer dan 55 jaar en Drik vanwege het 40 jaar onafgebroken lid zijn van de Overheid.

Beide gildebroeders hebben van "huis uit" de gildegeest meegekregen, want was de vader van Frans zijn gehele leven lid van het Kloveniersgilde, de vader van Drik had het geluk om in 1925 Keizer te schieten. Dit laatste is tot op heden aan niemand meer te beurt gevallen.

De twee gildebroeders zijn ondanks hun leeftijd van 75 en 76 jaar nog steeds actief binnen het gilde.

Zij zijn niet alleen bij alle comparities aanwezig, maar ook bij andere bijeenkomsten zoals de avond-wandel-vierdaagse, of zoals een tijdje terug bij de ontvangst van gedeputeerde Brugman op de Kleine Schans zijn zij van de partij.

Na het opspelden van de eretekenen heeft de Hoofdman namens het gilde aan de jubilarissen als blijk van waardering een prachtig wandbord overhandigd en hierbij de wens uitgesproken dat zij nog vele jaren in goede gezondheid lid kunnen blijven van het aloude Terheijdense gilde. Hiermede was het officiële gedeelte achter de rug. Daarna zijn de tafels en stoelen aan de kant gezet en hebben allen onder het genot van een hapje, drankje en een dansje de verdere avond tot in de kleine uurtjes doorgebracht.

De Deken-schrijver.

Kloveniersgilde St. Antonius Abt uit Terheijden

Het kloveniersgilde St. Antonius Abt is er trots op om u het volgende te kunnen melden.

Op zaterdag 19 januari 1986, bij gelegenheid van de feestdag van Sint Antonius Abt, heeft dit gilde met enig ceremonieel een eigen kapel, die zich in de parochiekerk van het dorp bevindt, overgedragen gekregen.

Voor deze fijne aangelegenheid was het gilde in vol ornaat, met 2 tamboers, hoofdvaandel, kerkvaandel en patroonsbeeld naar de kerk gekomen. Bovendien was er een vendelier van het schuts-gilde "St Hubertus" uit Leur "ingehuurd", daar het Terheijdense gilde (nog) geen eigen vendelier(s) kent. Ook gaven de beide eredeckens, burgemeester van Maasakkers en notaris Bressers en de heren van Rijknevorsel en de Beer, namens het bestuur van de kring Baronie en Markiezaat, acte de présence.

Tijdens de plechtige H. Mis, met gregoriaanse gezangen, overhandigde pastor Bakker aan hoofdman van Bekhoven de zgn. altaarsteen van het altaar uit de kapel. Hierna brachten alle gildebroeders samen met de hierbovengenoemde personen de steen naar de kapel, alwaar hij geplaatst werd. Daarna gingen allen terug naar het hoofdaltaar, waar de samenkomst werd afgesloten met de hernieuwde belofte van trouw aan het kerkelijk gezag.

Door de geweldige medewerking van het kerkbestuur en de pastor heeft het Terheijdense gilde dus nu een eigen kapel. Hierin zullen niet alleen H. Missen voor het gilde worden opgedragen, maar de plek zal ook een plaats zijn waarin eenieder die behoefte heeft aan rust of stilte zich kan terugtrekken, net zoals de H. Antonius dit in zijn tijd deed, maar dan in een spelonk van een rots ergens in de Egyptische woestijn.

Voordat deze overdracht gestalte kreeg hebben enkele gildebroeders verscheidene werkzaamheden in deze kapel uitgevoerd n.l.

- een biechtstoel moest gesloopt worden
- de muren op verschillende plaatsen voorzien van nieuw schuurwerk
- de muren in de kleuren van het gilde verven
- met eiken balken, die vrijkwamen bij een restauratie van de windkorenmolen een tableau voor het St. Antoniusbeeld maken

- nieuwe verlichting in de kapel aanbrengen.
Dit alles heeft ertoe geleid dat de (nieuwe) kapel zowel voor het gilde als voor de gehele parochie-gemeenschap een echte aanwinst is.

De deken-schrijver.

Heroprichting Gilde Sint Sebastiaan Bergen op Zoom en Borgvliet, januari 1986

Vandaag is het zover.

Na jaren van besprekingen, werd op 20 januari 1986 de Heroprichtingakte gepasseerd. Vandaag, na precies een jaar, werden de aspirant-gildebroeders na het afleggen van de beloften, als gildebroeders geïnstalleerd.

Vanaf half tien werden de deelnemers, vertegenwoordigers van ongeveer 25 gilden, ontvangen in het verenigingsgebouw "Het Hoofdkwartier" te Nieuw Borgvliet.

Na het opstellen van de diverse gilden, begon om half twaalf de pontificale H. Mis die werd geconcelebreerd door de Pro Nuntius Mgr. Cassidy, de hulpbisschop van Haarlem, Mgr. Lescrauwaet en pastor P. v. Hecke onze gildeheer.

De optocht van de gildebroeders met keizers en koningen in de kerk van St. Antonius Abt, en dit met "vliegend vendel en slaande trom" was een machtig gebeuren.

Nadat allen door onze gildeheer waren verwelkomd, begon de pontificale H. Mis, begeleid door het zangkoor van de parochie en medewerking van de harmonie Concordia. Mgr. Lescrauwaet hield na het Evangelie een Homilie over het gilde-wezen.

Al onze nieuwe attributen werden daarna gezegend door de Pro Nuntius en daarna kon de kringvoorzitter H. van Rijckevorsel overgaan tot het aanstellen van onze gildeheer P. van Hecke en onze hoofdman A. Laane die daarna alle aspirant-gildebroeders als gildebroeder heeft geïnstalleerd. Daar dit nogal wat tijd in beslag nam, kon de vaandelgroet eerst iets later plaats vinden dan was gepland. Deze vaandelgroet aan het kerkelijk en wereldlijk gezag was indrukwekkend en een eerste teken van het bestaan van het gilde St. Sebastiaan Bergen op Zoom-Borgvliet.

De gezamenlijke koffiemaaltijd van ongeveer 340 gildebroeders en genodigden was een evenement van broederschap hetgeen werd benadrukt door de gildebroeders uit Leur die, uit volle borst, hun eigen gildelied aanhieven.

De voorgenomen optocht van Borgvliet naar Bergen op Zoom kon door het slechte weer niet plaats vinden, zodat het presenteren van het nieuwe gilde aan de bewoners van Bergen op Zoom niet geheel uit de verf is gekomen.

De hofzaal van het Markiezenhof was te klein om alle gildebroeders en genodigden te ontvangen, waardoor jammer genoeg streng de hand moest worden gehouden aan de verstrekte toegangskaarten, dit tot teleurstelling van velen.

De academische zitting waarop Mgr. Lescrauwaet een uitgebreide uiteenzetting gaf over de gilden van vroeger en nu (die in druk zal verschijnen)

vond allerwege waardering.

De gehouden vendel-demonstratie door onze vendeliërs in samenwerking met hun leermeesters van het gelijknamige gilde uit Hoogerheide werd zeer gewaardeerd en deze vendeliërs verdienen dan ook een extra dankwoord, temeer omdat het, gezien de weersomstandigheden, een zeer zwaar "karwei" is geweest.

Weer terug in de hofzaal, hield de burgemeester van Bergen op Zoom, P. Zevenbergen, een toespraak waarin hij zijn waardering uitsprak over de initiatieven tot heroprichting van het gilde St. Sebastiaan Bergen op Zoom en Borgvliet en wenste ons een lang en voortvarend bestaan toe. Hetgeen hij wilde benadrukken met het aanbieden van de erewijn. Onder het genot van deze "geste" werd nog gesproken door de Federatievoorzitter en de Kringvoorzitter, die beiden hun waardering uitspraken voor de heroprichting van ons gilde.

De broeders van het schuttersgilde Sint Sebastiaan Bergen op Zoom en Borgvliet stellen het op prijs zeer hartelijk dank te zeggen aan allen die op 19 januari blijk gaven van hun belangstelling bij de heroprichting van het gilde.

Mede door de door u getoonde hartverwarmende belangstelling is onze installatiedag voor ons een luisterrijk feest geworden.

De herinnering hieraan zal in ons gildeleven een grote plaats blijven innemen.

In Memoriam

Gilde Sint Bavo Rijsbergen.

Op 17 december 1984 overleed op 78-jarige leeftijd onze gildebroeder Piet Daemen (Ver), hetgeen een verlies betekent voor ons gilde. Piet was lid vanaf 1935, door aankoop van een gildevaandel in 1947 werd hij benoemd tot Cornet, en vanaf dat moment maakte hij deel uit van het bestuur.

Deze functie heeft hij vervuld tot aan zijn overlijden, Piet ontving bij zijn 40-jarig lidmaatschap de eremedaille van Oranje Nassau in zilver.

Piet was een trouw lid en tevens een goed bestuurslid en ook een vaste schutter. Zowel in 1967 bij het tot stand brengen van de bestaande overdekte schietbaan, evenzo bij de costumering van het gilde in 1978 was hij een stuwende kracht om dit alles te verwezenlijken.

Piet Daemen zal bij het gilde zeker in goede herinnering blijven.

Dat hij ruste in vrede.

Bestuur en leden Sint Bavo.

Installatie Sint-Sebastiaansgilde Bergen op Zoom - Borgvliet
19 januari 1986 - Academische zitting
Mgr. Dr. J. F. Lescrauwaet.

Een gilde ontwaakt! Heel de stad weet het: het Sint-Sebastiaansgilde van Bergen op Zoom en Borgvliet is ontwaakt uit een slaap van zeventig jaar. Weer horen we vandaag "de trommels slaen", maar gelukkig niet "de Spaansche", weer klinken hier de "trompetten", maar niet die van "Maraen"! Niet het Spaanse leger maar het Sint-Sebastiaansgilde "komt trecken aan om Bergen te besetten"! We vieren een historische dag. Historisch om twee weliswaar samenhangende redenen. Vandaag wordt historie gemaakt door het feit zelf dat de gildebroeders in samenwerking met velen in en rond deze stad erin geslaagd zijn hun vaandel weer omhoog te heffen. Daar is veel energie, toewijding en volharding in gestoken. Met reden zijn wij vandaag met velen hier om onze waardering voor dit feit te laten blijken en deze gebeurtenis mee te vieren. Er is echter nog een tweede reden om deze gebeurtenis historisch te noemen, want het gaat om een heroprichting van een gilde, dat diepe wortels heeft in de historie van deze streek en stad. Wortels die zeker meer dan 530 jaar geleden al aanwijsbaar zijn. Laat mij beginnen met aan dit historisch verleden te herinneren, want U weet hoe wij zelf voor een groot en onmisbaar deel ons verleden **zijn**. Dit geldt voor ieder van ons en ook voor onze gemeenschappen. Dit geldt met name voor onze gilden.

Vaste voet in onze eigen historie

Als wij in de geschiedenis van onze eigen streken achterom kijken naar de oudste vaste contouren van onze steden en dorpen, dan zien we met kerken, kloosters, hospitalen, kastelen, stadhuizen, stadswallen en herbergen, ook en met name de gilden, broederschappen en daaronder de schuttersgilden.

Toen onze samenleving stabiele vormen kreeg, sloten zich energieke mannen aan om die samenleving te beschermen en zo nodig te verdedigen. De aanwezigheid van een schuttersgilde gaf aan de samenleving van een stad of dorp zowel een gevoel van veiligheid als van zelfbesef. Want soms moest het gilde zijn wapens metterdaad gebruiken om de geestelijke dan wel materiële goederen van zo'n gemeenschap te verzekeren, vaker echter droeg het bij tot het vieren van wat de gemeenschap ter harte ging, en altijd was het aanwezig in de jaarlijks terugkerende proces-

sies of ommegangen.

Een kroniekschrijver die zijn indrukken vastlegde omtrent het jaar 1616, de Spaanse soldaat Alonso Vázquez, schreef over het laatste kwartaal van de zestiende eeuw o.a. het volgende. "De Nederlanden hebben in alle steden en dorpen van hun land broederschappen tot eer en glorie van de heiligen, die zij in het bijzonder vereren en die zij als schutspatronen hebben gekozen. Het geld dat over is door de grote gaven die de broederschappen ontvangen, gebruiken zij voor weldadigheid. (Hiermee onderhielden zij wezen en zorgden zij voor de armen.) Hoewel dit de eigenlijke bedoeling was waartoe deze broederschappen waren gevormd, dienden zij ook als troepen tegen de vijanden, en als gewapende macht om troebelen en opstanden, die in iedere staat plegen voor te komen, te bedwingen. De leden of soldaten van deze gilden zijn zo krijgshaftig en ervaren in de wapenhandel, dat zij voldoende zijn om de Nederlanden te verdedigen" (Joh. Brouwer, Kronieken van Spaansche soldaten uit het begin van de Tachtigjarige Oorlog. Zutphen 1933, herdr. 1980, 101).

Mgr. Dr. J. F. Lescrauwaet

Terzijde latend of deze Spaanse waarnemer de oorsprong correct vermeldt, blijkt wel uit het vervolg van zijn beschrijving hoe deze schuttersgilden in de samenleving zeer nuttig functioneerden. Hij beschrijft ook hun wijze van het kiezen van hun koning, als: "Alle soldaten of gildebroeders komen dan tezamen in het huis van hun vaandrig en trekken vandaar in goede orde met vliegend vaandel, bij trommelslag en pijpermuziek, keurig uitgedost en met fieren pas onder het afvuren van musketten en haakbussen, naar een open veld dat zij voor de keuze van den koning hebben uitgekozen". Hij vervolgt met het beschrijven van het papegaai-schieten en van het "teren", waar aan pas een eind komt als allen naar huis gaan" (a.w. 102 en 103).

(wordt vervolgd)